Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Alexis, Willibald.; efter Willibald Alexis [i.e.: Wilh. Häring] ; oversat fra det Tydske [af L. Flamand] ; udgiven af C. J. Klæstrup.
Titel | Title:	Slaget ved Torgau : en Novelle fra Syvaarskrigens Tider
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : trykt i B. J. Bendixens Bogtrykkerie, 1827
Fysiske størrelse | Physical extent:	76 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at krediterе ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

57.-381.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130020737787

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Slaget ved Torgau.

En Novelle

fra

Syvaarskrigens Tider

efter

Willibald Alexis.

Oversat fra det Tydske

og

udgiven

af

C. J. Klæstrup.

Kjøbenhavn.
Trykt i B. J. Bendixens Bogtrykkerie.

1827.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

I en rolig, skjøn Vaarnat i Aaret 1760 vandrede en ung Theolog paa den ensomme Landevei. Han bar sin hele Eiendom hos sig, den ringere Deel paa Ryggen, den kostbarere og langt bedre Deel i sit Indre — et hjerteligt Sind. Med den Smule han havde sammensparet sig som Lærer paa det grevelige Slot, der nu laae bag ham, vilde han gaae til Halle, for at høre de der værende fromme og lærde Professorer tale om den guddommelige Aabenbaring. Da han stod ganske alene i den fjendtlige Verden og behøvede Trøst, troede han ene at kunne finde den i Religionen. Paa Slottet havde han ikke befundet sig vel, thi han, der blot var ophøiet ved sin Lærdom, følte sig i den afslebne fornemmere Verden som et Væsen af en lavere Art, ved Siden af de fornemme

glimrende Skikkelser, der omgave ham. Derfor b
fandt han sig saa vel, da han ved den frembrydend
Nat forlod Slottet, og kunde skride frit fremad i de
kjølige Luft. Maanen beskinnede den jevne Slette
Vinden strøg kun sagte igjennem Ellekrattet pa
begge Sider af Veien, og rystede dets Løv. Da ha
havde gaaet en Stund hensjunken i Tanker troed
han at høre Tonerne af en Luth. Han forskede efte
hvor de kom fra, men intet menneskeligt Væsen va
at see nogetsted, og intet Blad rørte sig trindtom
Men Tonerne løde paa ny, klagende og blidt lok
kende syntes de at komme fra en nærliggend
Egeskov. De løde saa hjertelige, og dog saa alvor
lige og rene som fra en anden Verden. Endeligen
troede Vandringsmanden at see en hvid Skikkels
vandre med en Luth bag de store Egestammer, der
beskinnedes af Maanen. „Hvo kan her," raabte han
„istemme saa guddommelige Sange ved Midnatstid,
naar det ikke er et guddommeligt Sendebud? Er Musik
ken ikke en Datter af Himlen? — Ja Himlen sen
der endnu undertiden sine Beboere, de rene Aander,
de af Luft dannede Engle, ned paa Jorden, og de
forkynde Menneskene deres Nærhed med Musik." —
Den qvindelige Skikkelse bortfjernede sig stedse mere
og mere bag de brede Stammer, og greb blot un
dertiden i Strengene, for at fremlokke enkelte ve
modige Toner. — Da kunde Ynglingen ikke mere
holde sig tilbage. „Jeg maa følge Aandens hellige

Raab. — Velkommen Salige, som kalder mig til forklarede Aanders Bolig. Blot i Dine Arme bliver min Længsel stillet, lev vel o Verden!" — Han begav sig bort fra Veien, og ilede hen til Egeskoven. Da han betraad denne saae han stedse tydligere, hvorledes Skikkelsen med langsomme Skridt skred ind i Skoven. Han vilde raabe: „Skal Din Davidsharpe tie?" — da et Næveslag bag fra kastede ham til Jorden. Harpespillerinden sprang leende tilbage og sagde, i det hun slog sine Arme om Halsen paa den skjæggede Karl, der havde slaaet Studenten til Jorden, og kyssede ham: „det maa Du takke mig for, han var svær at fange." — „Afsted Trine," svarede hiin med en dyb Basstemme, „jeg maa hurtig binde ham." Da enhver Modstand viensynlig var forgjæves, vovede den Bedragne blot at spørge med skjælvende Stemme: „Hvad man vilde foretage sig med ham? han var en fattig Theolog, og vilde gjerne give alt hvad han eiede, naar de blot vilde lade ham leve." — „For hele Helvede!" brølede Kjæmpen, „hvad holder Du os for, Knegt? Af en Theolog skal Du blive noget Stort. Det er den pure, rene Kjerlighed af os. Jammer og Skade for en saadan Karl, sex hele Fod lang. Hille den, vi gjør os ikke saadan Møie for Enhver. — Fem Dage og Nætter. — Marsch paa Benene." Men det var ikke at tænke paa, thi hans Hænder og Fødder var inden faa Minutter blevne fast sammenbundne, og nu slæbede man

ham langs med Jorden til et lyst Sted, hvor den Ulykkelige uden videre blev kastet paa en Brædevogn. At han fandt en Ulykkeskammerat i den samme Stilling som han, var i det mindste en Trøst for ham. — Røverne bestege Vognen, Nymphen satte sig foran i den, og denne kjørte paa den skjæggede Mands Opfordring: „Nu Knøse, kjør alt hvad Tøiet kan holde!" rask hen ad Engen. De Bortførte kunde ikke tænke et Øieblik over deres Stilling, thi da de kjørte over et Steenbrud, foraarsagede Vognens Støden dem en saa ulidelig Smerte, at de begyndte at jamre sig og skrige høit. Da jog Roveren hen til Vognen og raabte: „For hede Helvede, Karle! ved mit Gemyt! hvis en af Eder mukker et Ord, jeg har Naal og Traad hos mig, jeg syer sandt for Herren begge Jeres Øren sammen. Jammer og Skade naar Folk ikke forstaae deres Lykke." — Denne Trudsel virkede mere end al Smerte. Af Frygt for at miste Ørene laae begge saa stille som en Muus, til at deres sønderknuste Legemer bleve løftede af Vognen efter flere Timers Kjørsel, og Strikkene af Hænder og Fødder bleve afskjaarne.

Det varede en Stund inden de lærte at staae, og endnu længere inden de igien vare istand til at tænke og bemærke noget omkring sig. Da saae de at de vare udenfor en Kroe i en Landsbye, og i Midten af preussiske Soldater. Nymphen, en smuk Mar-

ketenderske, trængte sig spørgende ind iblandt de Omkringstaaende, og deres Ledsager, en kæmpehøi Underofficeer førte dem nu ind i Skjænkestuen, hvor der sad en anden Underofficeer med graae Haar og en stor Hue paa Hovedet og nogle Soldater ved Øl og Brændeviin. Samtalen syntes ikke at blive afbrudt ved de Indtrædende, ogsaa bevægede den gamle Mand neppe sit Hoved; blot de Gemene stirrede paa dem, og smilede hemmeligt til hverandre. „Hvad bringer I Curpural af det fjerde Cumpanie?" spurgte den Siddende endeligen ganske rolig uden at see paa Underofficeren eller de Andre. „Frivillige, Commandeersergeant, Frivillige." — „Godt Curpural, at der endnu findes Frivillige — Verden bliver stedse slettere. Jeg siger intet naar jeg er død." — Man bemærker paa Commandeersergeantens utydelige Sprog, at nogle af hans Tænder vare skudte ud. — „Lad dem gaae ind i Kammeret." — Man viste dem hen i en Krog bag Ovnen, hvor allerede en lignende Frivillig laae og udstrakte sine Lemmer paa en Bænk. Det for denne Plads brugelige Navn Helvede, var meget passende for Fangernes nuværende Stilling, thi der var neppe Rum nok for alle Tre til at sidde, langt mindre til at kunne udhvile deres sønderslagne Lemmer, og en Soldat holdt Vagt ved Udgangen. Stilheden ophørte snart ved den veltalende Underofficeers Ankomst. „Schwerenoth!" raabte han med Tordenstemme til Værten, „mit Gemyt er hungrig og tørstig. I fem

Nætter er Brændevinet allerede sluppet, og mit Gemyt døer snart, naar jeg ikke faaer noget. — Den Snaps var god — men jeg vil drikke een endnu paa Kongens og min Sundhed, thi jeg har bragt to, og den Ene er sex Fod høi. — Commandeersergeant klink med mig — Friheden og Gemyttet leve, og alt hvad der er os kjert." — Den anden klinkede betænksomt: „Og Curpural af det fjerde Cumpanie, Commandeersergeanten, ikke at forglemme." — „Commandeersergeanten og Fandens Bedstemoder! og Keiserinden i Wien og hele Verden naar det saa skal være, thi jeg har Gemyt!" — „Curpural, den Skaal drikker jeg ikke, den er syndig." — „Nu Commandeersergeant! Krigen skal leve!" — „Ja Krigen, og bestandig Krig!" — „Og Commandeersergeant, ogsaa oppe i Himlen Krig." — „Nei Curpural, Gud bevares, det var Synd." — „Tausend Schwerenoth, hvad skal man da leve af der oppe? Ved mit Gemyt saa døer man jo andengang af Kjedsomhed." — „Da kommer man maaskee andengang paa Jorden, og begynder paa ny." — „Da lader jeg det passere. Commandeersergeant, skal vi spille Terninger. Jeg har bragt Terninger med fra Leipzig. De falde prægtigt. Skulle vi spille." — „Curpural af det fjerde Cumpanie, jeg siger intet naar jeg er død, men at spille Terninger er en Fristelse, og jeg veed hvad jeg veed. Det kan ikke vare længe saa faae vi et Slag og det et morderisk, thi det

javer i mit venstre Been, hvor Kuglen sidder. Da ville Kuglerne flyve omkring og Veiene blive brolagte med Terninger. Thi Kort trække Blye til sig som jeg veed af flere Exempler, men jeg siger intet naar jeg er død." — „Fanden tage det;" bandte Curpuralen, kastede Terningerne ud af Vinduet, og lagde sig med det Udraab: „Mit Gemyt vil sove!" i denne Hensigt paa Bænken.

De arme Stakler bag Ovnen kunde ikke sove og ikke vaage. Neppe vovede de gjensidigen at hvidske deres Elendighed til hverandre. Den der først laae bag Ovnen, havde selv beredt sig den, thi ved et lystigt Gilde i Kroen havde han ladet sig hværve af Hværverne, imod det Løvte strax at blive Capitain, og bandte nu Vinen og Hværverne, der havde bevæget ham til denne rasende Beslutning. Allerede havde man taget ham i Eed, alligevel troede man ham ikke, og tvang ham til at blive bag Ovnen, indtil den første Skudprøve var forbi. Theologen kunde ikke holde sine Taarer tilbage, men bittrere end den skuffede Forventning trykkede ham Tanken om Soldaterlivet og Farerne i Slaget og bittrest for Øieblikket Hungeren. — Alle tre Ulykkelige havde en saadan Frygt for Soldaterne, at ingen af dem vovede at bede om Frokost. Endeligen besluttede den Hværvede sig dertil, og Marketenderken bragte dem tre Sild uden at bryde sig det mindste om dem.

Men deres Stilling blev endnu værre. Ovnen var hedet overordentlig, og Heden og den salte Spise foraarsagede de Udmattede den frygteligste Tørst. Theologen vovede endeligen at bede om en Drik Vand, men Marketenderskken var forsvunden, Skildvagten talte intet, og Varten trak paa Skuldrene, og pegede blot med Fingerne paa den sovende Corporal. Endeligen opvaagnede denne, og Theologen gjentog sin Bøn med høi Stemme. Corporalen gik med venlig Mine imod ham og sagde: „Altsaa vil I frivillig tage Tjeneste under Hans Majestæt Kongen?" — „Ak, for al Barmhjertigheds Skyld, nei," svarede Theologen, „blot en Drik Vand, jeg vil jo give Alt for at kjøbe mig fri." — „For en Ulykke, hvorfor kalder I paa mig, I Esel," var Svaret og Corporalen bortfjernede sig, uden at høre videre paa deres Bønner. Iøvrigt syntes enhver i Kroen at lide af Døvhed. Deres Qval blev med hver Time større, og da Middagstimen kom kunde den anden Fangen ikke mere holde det ud; han undertegnede Hværvecontracten, og erholdt derpaa en Flaske kostelig Øl, som han drak begjerlig i den ulykkelige Theologs Nærværelse.

„Ved mit Gemyt, det er en brav Karl," svarede Corporalen. — Aftenen kom, den Ulykkeliges Tørst blev utaalelig; saa ofte han ogsaa bad, og gjorde Forestillinger, hørte Ingen det, og det eneste Svar var: „jeg ha-

rer ikke godt." Fra Ungdommen af havde det været den skrækkeligste Tanke for ham at være Soldat. Han kunde ikke undertrykke en hemmelig Gysen, naar han tænkte sig opstilt i Geled og saae i Aanden de dødbebudende Kugler, Bajonetter, dragne Sabler. Han trykkede uvilkaarlig sine Øine til, og kunde dog ikke holde sig fra, da det begyndte at blive mørkt, at fremstamme med skjælvende Stemme, at han vilde blive Soldat. — „Ved mit Gemyt, det kunde jeg see paa Dig, Knos, at Du vilde fatte en saadan stjøn frivillig Beslutning. En Karl, ser Fod høi, det var en Jammer, naar han forfuskede sin Bestemmelse; — Vært, Recrutten et Glas Dobbeltøl, eller ved mit Gemyt, I skal skee en Ulykke." — Men førend hans smægtende Læber berørte Kruset, maatte han for en Sikkerheds Skyld underskrive Contracten.

Den gravitetiske Commandeersergeant traad nu ogsaa frem, slog ham opmuntrende paa Skulderen og sagde: „Mod, fat Mod, unge Menneske. Nu har han gjort det første Skridt til sin Lykke. Nu er han et nyt Menneske — en preussisk Soldat — og det vil sige noget — men han er endnu mere — en preussisk Infanterist. Han staaer under en Commandeersergeant, — det er mig. — Naar der kommer saadan en Karl, en Cavallerist, saa see ham stivt i Øinene, og gaae forbi ham, thi han er mere end en saadan lumpen Karl." — Pludselig

raabte man: „Capitainen kommer!" — det vilde sige, at Recruterne skulde aflægge Eden i hans Nærværelse. Theologen følte sig paa ny tilintetgjort. Alle Soldaterstandens skrækkelige Billeder fremtraad for hans Øine, og da den første Recrut bad Curpuralen at løbe bort med ham, forenede han sine Bønner med hans. „Gode Curpural, løb bort med mig," sagde det unge Menneske grædende, „vi løbe til Frankfurt. Min Fader har der en ret stor Peberhandel. — Ret hurtig, ret hurtig. — Han erstatter Dig alt, hvad Du taber. Gode Curpural, gjør det af Venskab for mig. Du kan blive hans Bodsvend, og hver Søndag drikke Viin. Gode Curpural, løb bort med mig." — „Hold Kjæft, Skurk!" brølede Curpuralen og kastede det forskrækkede Menneske hen i et Hjørne af Værelset. Men Theologen bad paa en meget finere Maade: „Jeg har ret megen Ærefrygt for Soldaterstanden. Men jeg er nu engang bleven født med en saadan umodstaaelig Modbydelighed for den. Jeg har aldrig kunnet seet en blank Sabel uden Gysen. Naar jeg kommer i et Slag, er jeg vis paa, at jeg dør af Angst. Menneskets Skal ikke handle imod den indre Stemme i sit Bryst. Min Pleiemoder har forbudt mig paa sin Sotteseng at blive Soldat. Skal jeg nu krænke hende i Graven? Jeg er et godt Menneske, og vil ikke gjerne volde nogen Smerte. Jeg kan give hundrede Daler, naar I lader mig løbe."

Flere Udbrud af hans Fortvivlelse blev afbrudt ved en høi Mands Indtrædelse. De skjæggede Mænd, der før sadde paa Bænkene som uafhængige Baroner, sprang strax op, og stode opreiste og tause med Fronten imod Capitainen. Men uden at være Capitain, havde den Indtrædendes værdige Væsen indgydt Ærefrygt. Han spurgte: „var det ham, der græd som en Skoledreng?" — „Med naadigste Tilladelse," svarede Commandeersergeanten, „han græder som et Barn, fordi han ikke vil være Soldat" — „Ak ja;" afbrød den Ulykkelige ham, „jeg har endnu aldrig aftrykt en Flint, o lad mig gaae." — „Har han Forældre, han har Slægtninger, Kone og Børn?" — „Nei," svarede Theologen skjælvende, „jeg har slet ingen Paarørende." — Capitainen traad et Skridt tilbage og vendte sig derpaa bort fra ham med et Blik fuld af den høieste Foragt og med de Ord: „Saa løb han hvorhen han vil, og lad sig give Stokkeprygl af Corporalen med paa Veien, som et Minde om sin Skjændsel, som han kan bære med sig paa Ryggen overalt. Han eier intet paa Jorden, og frygter dog intet mere end Døden! Bort fra mine Øine med den feige Usling." — Disse Ord rystede ham. Hvad han allerede havde forglemt, at han stod ganske alene i den fjendtlige Verden, hans tidligere Længsel efter Døden, traad igjen levende for hans Øine, og hurtig tagende Mod til sig, traad han frem, og sagde: „Herr Capitain, jeg vil ikke frygte Døden, jeg vil sværge." Men den

værdige Mand syntes ikke mere at lægge Mærke til ham, og vendte ham Ryggen, da han med de andre Recruter svoer Kongen af Preussen Troskab og Lydighed.

„Det var bravt af ham, bravt siger jeg!" sagde Curpuralen til Theologen, da Capitainen var gaaet bort." En Hud som en Løve, et Hjerte som en Kanonkugle, og Gemyttet vil komme af sig selv. See den flæbende Boutiksvend fra Frankfurt der, om man har et saadant Hjerte af Smør eller slet intet er ligemeget. Da roser jeg et godt Gemyt, en fri Beslutning — volenti non fit injuria siger Juristen!" — „Hvor har I lært det Latin? Har I maaskee ogsaa været Student?" — „Fuimus Troes, for en Ulykke, fuimus min Knøs, en Student uden Lige." — „Og hvorfor har I forladt det til ædle Studier indviede Liv, for at gribe til det raae Krigshaandværk?" — „Raae? Han har endnu ingen Erfaring, ingen Courage, intet Hjerte i Livet, intet Gemyt. Men pas paa, inden fire Uger har han Courage, Hjerte, Alt, og Gemytet kommer da ogsaa. — Jeg vil sætte Respecten til en Side, og mig ved Siden af Dig, og fortælle Dig, hvorledes jeg fik Gemyt. For en Ulykke! hvad var jeg i Halle for en ugudelig Philister! En Uge studerede jeg for Aabenbaringen, den anden imod, jeg blev mager som min Pengepung, og mine Øine truede med at falde ud af mit Hoved. Jeg troede at hele Verden var

fuld af Synd. Men en Skoleven omvendte mig. Ellers havde jeg spiist et Stykke tørt Brød om Middagen alene i Marken, og naar nogen spurgte mig, hvor jeg havde spiist? svarede jeg ham: i Solen! fra nu af spiste jeg virkelig i Solen ret veltilfreds min Rostbeuf og drak min Rhiinstviin. I Begyndelsen var jeg rigtignok lidt bekymret, hvorledes jeg skulde faae det betalt, men da min Ven sagde, at slige Sorger hørte ikke til et Gemyt, brød jeg mig ikke videre derom, og drak vel endogsaa imellem et Glas Champagner. I en Tid af een Maaned var jeg begyndt at blive feb. Hvad brød jeg mig om, at min Regning hos Tracteuren var saa stor, som hvad jeg ellers havde fortæret i tre Aar. Mit Legemes Vel var mig dog nærmere end Spiseværtens Profit? Men da vor Rector magnificus Datter afslog mig en Dands paa et Bal, og jeg derpaa med nogle gode Venner tvang hende paa Hjemveien at danse med mig i Maaneskinet paa Torvet, bleve vi relegerede af hendes Papa uden videre.

Jeg slog med mine Venners Hjælp hans Vinduer ind, vendte op og ned paa hans Huus, vi spiste for sidste Gang fuld af Gemyt hos Tracteuren, udslettede vor Regning paa Tavlen, og travede derpaa med et høit gaudeamus ud af Porten, og ind i den preussiske Leir. Her begyndte først det rigtige Liv. Skyde, drikke, elske, plyndre, seire og fly, alt med Gemyt. Men af alle mine Kammerater lever jeg alene, fordi

mit Gemyt har bragt mig igjennem alle Slag. Vivat Gemytet!" — Theologen blev eftertænksom, og svarede endeligen: „Det er et ret vildt Liv. Er Eders Gemyt aldrig bleven kjølnet i alvorlige Øieblikke? Aldrig paa Valpladsen, naar Ligene for sidste Gang, spvriste de bristende Øine i Maaneskinnet, og synes at aabne Munden, for at anklage deres Mørder for den evige Dommer?" — „Da hjælper en Drik af mine Flaske! Derfor pleier jeg ogsaa at bruge det Feldtraab: Gemyt og Flasken! Naar Krudtdampen derude er forgal, maa der ogsaa være Dunst og Damp i mig. Det er Naturens Orden. Det Ydre og det Indre bør stemme overeens saa meget kan jeg endnu erindre af Theologien."

Recruten spurgte Underofficeren om han vilde være hans Gjæst ved en Flaske Viin. Intet Tilbud kunde modtages villigere. Da den første Flaske var tømt lovede Curpuralen at tænke over sin Forbedring, efter at den anden ligeledes var tømt lovede han, at han vilde forbedre sig, og efter den tredie omfavnede han Recruten med svømmende Øinene: „Recrut Weinland Curpural Lungenbrand rime sig — Lungenbrand og Weinland skulle være Brødre. Profit Broder Weinland!" — „Men," afbrød nu Commandeersergeanten dem, „Curpural af det fierde Cumpanie, dog blot Brødre i Kroen? — Brødre for Fronten, — det var imod Respecten, thi jeg veed hvad jeg veed."

— „Det forstaaer sig, Commandeersergeant, alt efter mit Gemyt! Men Respecten maa ikke sættes til Siden."

Da Ynglingen vaagnede op næste Morgen, og Solen stod op i reen Skjønhed over Landsbyens Hytter, og ogsaa bestinnede ham igjennem Vinduesruderne, da viste en uudsigelig Elendighed sig for hans Øine. Paa hvilke modbydelig smilende Ansigter skinnede Morgensolen trindt om ham. Raae Følesløshed var det mindste, som han troede at læse paa dem. Snart klingrede Trompeterne og hvirvlede Trommerne uden for. Man iklædte ham snevre ubequemme Monderingsstykker; bebyrdet med en tung Musquet, maatte han ud i det Frie, og bringe Skaberen sin Morgenandagt under en fordrukken Underofficeers Øder i mechanisk aandsdræbende Øvelser. Flere Uger henrandt med Exerceren og Marscheren, og Recrutens inderligste Ønske, naar han om Aftenen, udmattet af Veien, nedtrykket under Byrden af Tornisteret, Geværet og ogsaa vel under en tyransk Exerceermesters Slag, kastede sig paa Straaeleiet, og skjulte sit glødende Ansigt i sine Hænder, var, at Døden snart vilde udvirke ham Afsked fra den store Konges Armee.

Hans Kammerader søgte at forglemme deres Lidelser ved et vildt Liv, men hans store Følelse af Sæde-

lighed, lod ham ikke blive anfægtet af de mange-slags Fristelser. Det var et Fricorps under hvis Fahne han tjente, og hans Kammerader bestode ligesom han af ufrivillig hværvede eller udsvævende Folk, der søgte deres sidste Held under Soldaterkjolen. Tropperne gjorde mange Jilmarscher, og man talte med Vished om et forestaaende Slag, hvor Fricorpset, som sædvanlig, skulde erholde den farligste Post. De Fleste søgte at inddysse Naturens Stemme i deres Indre ved Svir og Drik, Andre talte om den store Frederiks Berømmelse og om den Ære at tjene under en Monark, der var hele Verdens Beundring og hans overmægtige Fjenders Skræk. Theologen følte ikke sit Mod vore ved disse Grunde. „Jeg seer intet ved Kongen, der skulde drage mig saa levende til ham", sagde han. „Er han ikke selv Skyld i al den Ulykke, der sætter vort fredelige Fædreland i Tvedragt? Naar han ikke var en Fritænker, der ikke troer paa noget, saa forbarmede han sig over al den Elendighed og sluttede Fred." — „For tusinde Ulykke," raabte Curpuralen med Tordenstemme, „naar det ikke var imod mit Gemyt, saa skulde jeg, . . ." — „Naa stille," sagde Commandeerfergeanten til den Opbragte, „jeg siger intet naar jeg er død, men jeg veed dog hvad veed, og hvad en Fritænker er, — naa — lad det være godt. — Har I seet hvorledes Kuglen ved Collin slog imod hans Pande og Grenaderen ved Hochstädt slødte ham fra

Bajonnet i Bugen? — Hæ? — Ikke en Finger smertede ham." — Han taug, og alle bestormede ham med Spørgsmaale. Den Gamle lod som han ikke vilde, men lod sig ret gjerne bevæge til at tale: „Jeg siger intet — men det er klarere end Solens Lys — i Berlin — i Cabinettet ligger det skrevet, forseglet og attesteret — af den gamle Dessauer. Han var ganske skudfrie, som om han var støbt af Jern. Jeg har selv som en Knøs paa atten Aar seet ved Turin, hvorledes han fangede Kuglerne i sit Kjoleærme og rystede dem ud. Enhver Majestæt, saasnart han er kronet, faaer der at læse. Men jeg siger intet — intet naar jeg er død." — „Commandeersergeant har I læst det?" spurgte Corporalen. — „Ak I er ogsaa saadan en Fritænker," svarede Commandeersergeanten ærgerlig, og afbrød Samtalen ved at uddele sine Befalinger.

Pludselig blev der gjort Holdt paa Marschen. Man hørte Skud, og Capitainen kom jagende aandeløs hid: „Ordner Eder Børn i Geleder, Børn, Fjenden er der!" Weinland var ikke den Eneste i sin Række, hvis Musquet skjælvede, og hvis Mund mumlede Bønner. „Ak naar det blot blev udsat til imorgen!" tænkte han ved sig selv, og neppe var dette Ønske opsteget i hans Indre før en Adjutant kom galloperende hid med den Befaling, at man skulde endnu denne Nat campere rolig i den

nærmeste Landsbye, for desmere styrket at kunne see Fjenden næste Dag i Øinene.

Man leirede sig midt i en Landsbye. Nogle Soldater spiste, drak og spøgede med Bønderpigerne. Andre bade i en Krog længst forglemte Bønner. Frankfurteren løb efter Marketenderken, og da han blev den alvorlige Weinland vaer, søgte han ogsaa at drage ham sin nye drukne Henrykkelse: „Hjertens Broder, — kom, lader os antænde en Ild! En smuk Pige i Armen — da ere vi varme idag — og kunne holde det ud imorgen — naar det er koldt." — „Kjære betænk dog, maaskee er det imorgen den sidste Dag." — „Fanden hente al Tænken, jeg vil ikke tænke, idag er det idag, — det kan ingen afdisputere mig." — „Bravt!" raabte Curpuralen, der traad hen til dem, „idag er idag og Sorgen lader vi blive til imorgen." — „Ven Curpural, det er dog bittert, naar man forestiller sig, imorgen er det forbi!" — „Hvad da, Hjertens Dreng, hvad ophører da? Jeg maa ordentlig disputere med ham — posito, sæt nu engang — Du døer — hvad døer da? — Appetiten? Hvad skulde man da leve af i den anden Verden? — Tørsten? — uden Drikken gives intet Liv, og hvad vi allersidst føle naar vi døe, er jo Tørsten, altsaa er vi ganske visse paa, at vi maae drikke, naar vi vaagne op, naar vi ikke endnu engang vilde døe af Tørst. Naar nu Appetit og Tørst

ikke ophøre, hvorfor skulde da Gemytet ophøre? Og naar Gemytet ikke ophører, hvad hører da op?" Blot dybe Suk var Svaret. Han vedblev at bombardere med nye Grunde: „Men, noget kunde ophøre! Min Curpuralstik passerer ikke med i Evigheden. Kjære Børn, der ere vi alle lige — der er jeg ikke mere Curpural, eller rettere sagt, der ville I alle være Curpuraler — alle uden Forskjel, ved mit Gemyt." Denne Grund gjorde ikke sin Virkning, thi de Omkringstaaende begyndte at græde og Frankfurteren lod sin Pige løbe bort fordi han blev saa rørt. Taleren saae sig nødsaget til at vende tilbage til den gamle Troe: „Men for tusinde Ulykker, hvad er Livet? Hvortil er Øl og Brændeviin skabt? Hvortil bliver Vinen brygget? Til at drikke. Hvortil gives der smukke Piger? Hvortil ere Læberne skabte? Til at kysse. Alt i Verden har sit Øiemed og Alt sin Ende. Vi leve for at leve, og Døden er gjort for at erindre os om, at vi skulle skynde os!" — „Curpural Lungenbrand skal leve!" lød det fra alle Sider, og han svarede i det han tømte sin Feldtflaske paa Compagniets, Kongens, hele Armeens, Fjendens, og den hele Verdens Vel: „Hjertensborn! han vil leve. — Mine Grunde ere haarde som Kisselstene. — For det første har jeg endnu ingen Lyst til at døe, for det andet vil jeg endnu ikke døe, — for det tredie føler jeg alt for tydeligt, at dette ikke kan være den sidste Flaske jeg udtøm-

mer. Derfor vil jeg leve til Trods for alle Kugler, og hvo der blot har Lyst til at leve, den vil ogsaa leve, saa sandt, som jeg har Gemyt!" — Medens Curpuralen talte var det saa stille rundt omkring, saa at man endogsaa kunde høre et Suk, hvorpaa en af Tilskuerne, der stod længst bortfjernet, vendte sig om og gik hurtig bort. „Capitainen har hørt til", hvidskede man til hverandre, og Enhver gik mere trøstig til sin forrige Fornøielse.

Den unge Theolog kunde Curpuralens Sophismer ligesaalidet trøste som hans eget Forsæt, og til Flasken vilde han slet ikke tage sin Tilflugt. Han gik ned i Kroen, hvor han fandt den gamle Commandeersergeant siddende i Skumringen ved Vinduet, med Øine opmærksom fæstede paa noget udenfor det. „Hvad seer I efter, Herr Commandeersergeant." — „Recrut! — Jeg veed, hvad jeg veed. — Jeg siger intet naar jeg er død. — Men seer han, hvorledes Capitainen gaaer imellem Piletræerne ved Sivene i Dammen!" — „Jeg kjender Capitainen endnu ikke nøie, men det er en Skikkelse i en Kappe med en Fjerbuft!" — „Jeg siger intet, Recrut! jeg er saa stille som en Muus, — det var imod Respecten; men hvo der er som Capitain von der Asseburg, kan sige Spar to til Døden." — Weinland taug, men netop hans Taushed syntes at ægge Commandeersergeanten, der ventede et Spørgsmaal, til at tale. — „Jeg siger

ikke en Stavelse, men han gaaer ikke for intet der omkring — han er haard som den gamle Desfauer — Gud være ham naadig, forbarme sig over hans Sjæl. — See, see — nu griber han ned i Vandet — see." — „Hvad vil det vel sige, Commandeersergeant?" — „Hvad det vil sige? — Frøer — frels os fra det Onde — jeg ved slet intet — men han bider hver Nat en Frøe ihjel, og fortærer den levende, og en Staalorm bar han paa sit bare Legeme. — Gud bevare os fra alt Ondt. — Lad ham i en Kanon, og skyd ham op paa Fæstningen Königsstein, han kommer sund og rask derop." — „Saa gives der altsaa Mennesker, der ikke kunne saares?" — „Unge Menneske! — Han er blot et ungt Menneske — men — hvorledes er han til Mode, naar han tænker paa imorgen?" — Weinland taug. „Jeg siger intet, men paa hans Knapper kan jeg see, at han imorgen skal førstegang i Ilden." — „Kjære Herr Commandeersergeant, gives der virkelig Midler, hvorved man kan gjøre sig haard imod Kugler?" — „Bær et Ark Papiir paa Brystet." — „Ak — jeg forlanger ikke at vide det for mig, jeg vilde kjøbe en god Ven...." — „Godt, jeg forstaaer en halvqvædet Vise — hører der ingen os? — „Der ingen Sjæl i Stuen, og mørkt er det ogsaa." — „Recrut, ryk nærmere hen til mig — see — saadan — jeg veed vel mere end mange Folk, men jeg siger intet Ord." — Ak, sig mig det dog." — „Nei — men naar han partout vil vide det

— for mig gjerne. — I historia magia gives der mangeslags — Roer, Urter, Rødder — jeg troer ikke derpaa — Kjød maa have Kjød," — han rykkede nærmere hen til Tilhøreren, og hvidskede ganske sagte til ham: „Om Natten naar Klokken slaaer elleve, gaaer man indtil Knæerne i en Sump, griber efter en Frøe eller en Skruptudse, dreier Halsen om paa den, og bider Hovedet glat væk af den — det gjør haard imod Kugler. — Stiger man om Midnat op paa et Tag, stiller sig splitternøgen paa en Skorsteen, og holder Armene op imod Maanen — en halv Time, og taler intet Ord, og tænker ikke paa noget, saa — er man haard imod Stik." — „Tosset Snak!" svarede Weinland, og gik bort skamfuld over at have hørt saa længe paa Commandeersergeanten.

Men i det han gik med korslagde Arme igjennem Landsbyen, kunde han ikke holde sig fra at see op til de i Nattens Mulm indhyllede Skorstene. Trindt om var det blevet stille, og dog fandt han ingen Ro paa Straaleiet. Imedens hans Kammerader snorkede, overtænkte han ved sig selv, om Commandeersergeantens Fortælling indeholdt blot taabelig Indbildning, om der ikke virkelig kunde ligge styrkende Naturkræfter i Frøens Blod, i Maanestinnet, og da Klokken slog tre Qvarteer til elleve, sneg han sig ud ad Døren, og stred i Landsbyens Skyggeside ud i det Frie. Der stod en Post ved Enden af den. Blev

han opdaget, kunde intet beskytte ham imod en Deserteurs Straf, men de af Maanen beskinnede Piletræer ved Dammen drog ham uimodstaaelig til sig. Trodsende enhver Fare kastede han sig paa Jorden, og krøb forbi Skildvagten, med en uudsigelig Anstrængelse hen til Mosen. Han stod i Vandet op til Knæene. Den mudrede Jordbund truede at glide bort under hans Fødder, men endnu fandt han ingen Frøe. Endeligen førte Tilfældet en til ham. Han greb den krampagtig, dreiede Halsen om paa den, og bed Hovedet endog af Dyret. Men derpaa overfaldt der ham en saadan Angst, at uden Ophold flede tilbage til Landsbyen. Her greb Een ham i Struben: „Overgiv Dig, Fjende!" — „For Guds Skyld, jeg er blot en Recrut!" — Skildvagten slav ham: „Hvad Weinland, er det Dig?" — Det var Frankfurteren. „Hvad bestiller Du, jeg skulde dog ikke troe, at Du er bange?" — „O! nei," svarede den aandeløse Weinland, „jeg gaaer blot at spadsere lidt, for at afkjøle mit Blod, fordi det imorgen vil blive hedt nok." — „Det behøver jeg ikke," svarede Frankfurteren, „jeg vil blive ganske kolbblodig, det sætter Fjenden mere i Forundring." — „God Nat!"

Blot paa een Skorsteen i hele Landsbyen skinnede Maanen da Klokken slog tre Qvarteer til tolv. Der var ingen Tid at tabe, for at vente, indtil dens Straaler ogsaa kunde falde paa en lavere Skorsteen. Weinland beregnede tvivlsom Høiden og

overtænkte hvor farligt det var at komme derop; „det er jo blot for Spas Skyld, og skade kan det ikke," sagde han ved sig selv, begyndte allerede at tage sine Klæder af, og derpaa at søge en Udvei i Naturens Klædedragt. Et Espalier hjalp ham fra Jorden op til første Etage. Med tilbageholdt Aandedræt vilde han svinge sig over et Vinduesbredt op paa Taget, for ikke at forstyrre tre unge Officerer, der i det oplyste Værelse spilte L'hombre, men ulykkeligviis gled Tagstenen, som han holdt sig ved, ud, og med en stor Larm faldt han ned paa Vinduesbrettet, dog lykkeligviis saaledes, at han kom til at staae opreist, støttet imod Vinduet. Spillerne bleve forskrækkede, og da de saae den af Maanen bestinnede Skikkelse, lode de Kortene falde, og det manglede ikke meget i at de selv vare sjunkne under Bordet, omendskjønt ingen af dem siden talte et eneste Ord, om at han havde seet et Forvarsel om et blodigt Slag. Endeligen kom Weinland lykkelig paa Spidsen af Taget, men meget besværligere var det at komme op paa den høie Skorsteen. Med Livsfare kom han dog op paa dens Spidse og udbredte nu, i en opreist Stilling sine Arme imod Maanen. Hvad han skulde sige til Maanen, vidste han ikke, thi Elskovssuk, følte han vel, passede ligesaa lidet som inderlig Naturandagt til denne Stilling.

Maanen saae lige ned paa ham; men han vovede, fraregnet sin farlige Stilling, der tvang ham til

stedse at balancere, ikke at see lige paa Maanen. Det var morderisk koldt, og hvert Qvarteer blev ham til en Time. Imidlertid følte han tydelig hvorledes enhver Maanestraale gav ham mere Styrke og da han troede at være bleven ganske til Steen paa sin forreste Side, spurgte han sig selv om det ikke var bedst, at han nu vendte sig om, for at Nyagen ogsaa kunde blive hærdet, thi det var maaskee nødvendigst i Bataillen?

Denne hans Tvivlraadighed blev afbrudt ved en Larm. En Skikkelse i en Kappe gik forbi nedenunder, og bemærkede ham: „Holdt, hvad er det? — Hvem der?" — Men da han intet Svar fik, raabte han med truende Stemme! „Svar, eller jeg skyder Dig ned." — Weinland var for bestyrtet, til at kunne tale, maaskee tænkte han ogsaa, at Capitainen, thi det var den Forbigaaende, vilde ligesom Fændrikerne anse ham for et Spøgelse eller en Statue, og endeligen gaae sin Vei; men han tog feil. Flere Officerer og Soldater bleve lokkede hid af Capitainens Stemme, og pludselig raabte Corporalen: „Ved mit Gemyt' det er Weinland, Recruten! Han soler sig deroppe i Maaneskinnet!" — „Hvad bestiller han deroppe?" lød det fra alle Kanter, og da han intet svarede, raabte man: „Det er bestemt, han har villet krybe ned i Skorstenen, for at stjæle." — „Ak nei, Herr Capitain, „raabte han med grædende Stemme: „Jeg

er ærlig. — Jeg vilde blot..." — „Hente Pølser og Skinker, vilde Du. Du skulde have baaret Dig klogere ad, ved mit Gemyt!" — „Jeg staaer blot heroppe..." — „Ud med Sproget, Elendige!" — „Jeg troede, — jeg meente, — man havde sagt mig, — at jeg kunde blive haard imod Skud og Stik, naar jeg stod en Time nøgen i Maaneskinnet. Og da der imorgen er et Slag, og jeg for førstegang..." — Capitainen løftede sin Haand krampagtig imod Recruten, men Mængden raabte med høi Latter: „Ned med Dig."

Med større Livsfare end før steg Weinland ned af Skorstenen, under de Omkringstaaendes skingrende Latter, fra Taget paa Espalieret og derfra ned paa Jorden, og vilde snige sig hen til sine Klæder, da Capitainen befalede ham at træde frem som han var. Fændrikerne syntes at være meest forbittrede, og meente, at Recruternes skjændige Overtro maatte straffes exemplarisk. Men Capitainen spurgte, uden at bryde sig det mindste om deres Tale: „Hvad har han lært?" — Skjælvende og med nedboiet Hoved svarede den Ulykkelige: „Jeg studerede Theologien, for engang at bestige Prædikestolen." — Capitainen traad forfærdet tilbage: „Og han har slet ingen Fænder, ingen Kone, ingen Børn, ingen Søster, ingen Forældre, slet ingen, der har ham kjer i Verden?" — „Nei." — Capitainen saae paa ham fra Hovedet til Benene med en

uudsigelig Foragt, stak derpaa sin oplostede Kaarde hæftig i Skeden, og sagde: „Jeg vilde ønske, at han var en Skrader. Bind ham, Corporal, imorgen fast ved Bagagevognen; saadan en Cojun maa ikke for Fronten med mine Folk." — Enhver Spot ophørte da Capitainen havde bortfiernet sig, men Commandeersergeanten sneg sig hen til den sønderknuste Yngling: „Han har vidst snakket — ellers havde det gaaet godt. Nu kan han ikke staae imod Stik. Har han spiist Frøen?" — Weinland nikkede med Hovedet. „Det kunde jeg nok tænke. Alle sige de til den gamle Commandeersergeant: „tosset Snak!" men naar de have vendt Een Ryggen gjøre de det dog."

Trommerne hvirvlede, Trompeterne klingrede, da Infanteriet brød op næste Morgen. Man rystede hverandres Hænder, Brændeviinsflasken gik fra Mand til Mand, Raabet: „Kong Frederik skal leve!" lød, og hvo der heller ikke endnu havde erholdt Mod, tabte i det mindste den qvælende Besindelse i den almindelige Bedøvelse. Omendskjøndt man hørte tydeligt Kanonskud, maatte dog den hele Colonne holde i en Landsbye, fordi Veien var bleven spærret ved Troppernes altfor hurtige Fremrykning. Weinland støttede sig paa sin Musquet da en qvindelig Stemme udstødte et høit Skrig. Han saae iveiret og bemærkede, at han stod foran et Huus, der forekom ham meget bekjendt. Da han saae et blomstrende Pige-

hoved pludselig see ud adVinduet paa ham og derpaa ligesaa hurtig forsvinde, kjendte han igjen den Præstegaard, hvor han for eet Aar siden blev modtaget saa venlig, og hvor Datterrn af Huset gjorde et saa hæftigt Indtryk paa hans Hjerte, at hendes Billede fra den Tid af stedse svævede for ham. I en skjødesløs Paaklædning, uden at betænke de Farer, der truede en ung Pige, som skyldfrie træder frem for en Hob overgivne Soldater, der hverken agte eller frygte noget, fordi Døden maaske befrier dem næste Øieblik for al jordisk Ansvar, styrtede hun ud af Huset, paa Balconen, saae stivt paa Theologen, og raabte endeligen med Taarer: „Ja det er ham! Ja han er bleven Soldat!" — Weinland stod som en Billedstøtte for Pigen, som Skrækken gav nye Yndigheder. Begge saae paa hinanden uden at vende sig bort, og dog uden at kunne tale til hinanden. Soldaterne sagde uanstændige Vittigheder til hende som vilde have gjort enhver tydsk Pige skamfuld, eller bevæget hende til at flye, men hun blev, uden at agte paa det, og raabte blot, da hendes Moder og hendes sølvhaarede Fader traade ud, i den smerteligste Tone: „Fader, Weinland er bleven Soldat!" — „Virkelig, virkelig?" raabte den skjælvende Olding, og trykkede sin Fløielshue imellem sine Hænder, „kjære Søn, hvad har bragt Dig til den fortvivlede Daad? Har Du spillet, har Du spillet Dig selv bort? — Hvo der lokker en Arbeider ud af Herrens Viingaard, begaaer en stor

Synd- Jeg haabede, at Du skulde have bleven en ygtig Arbeider. Siig, kan jeg gjøre noget for at ede Dig?" — „Ak Herr Pastor, Himlen har selv ort mig ind i dette vilde Liv. Gud veed, jeg vilde et ikke." — „Forsynd Dig ikke, min Søn! Har Gud jort det, er det vel gjort. Det var Dine Ord, da u var hos mig." — „Ja dengang, men nu? En oldat som jeg er intet Menneske mere." — „Jeg an rigtignok ikke begribe, hvorledes det er gaaet til ed Dig, men over Stjernerne staaer der mere skre- t, end vi kunne læse." — Weinland fortalte i orthed sin Vantskjæbne. Den Gamle saae op til imlen: „Jeg forstaaer Dig ikke. — Dine Veie ere underlige, Soldaten er af Beelzebubs Skole, men nglene stige ogsaa ned til de forgte Sjæle. Var det saa blot, fordi Du tjener under den store Frederik — l noget Godt maa det dog være." — „Ret Gamle," gde Corporalen, „Alt i Verden er godt, naar man i Begreb med at fryse ihjel, er Hælvede ønskvær- gt." — „Kan Du ikke komme ind til os?" — „Vi gaae Slaget?" raabte Corporalen med Tordenstemme. le fore forskrækkede tilbage, Moder og Datter græde. I Slaget, maaskee see vi ham for sidstegang! — Ak t gode Menneske!" — „Børn, gjører ham ikke ødhjertet!" — „Kjære Søn, vi gave Dig gjerne en rkende Frokost, men naar det ikke kan være, saa g i det mindste det Bedre, min Velsignelse med Dig!" „Hø, gamle Herre! naar Talen er om en Frokost,

maa han for mig gjerne gaae ind, og jeg vil ledsage ham, thi Ingen skal sige: at Corporal Lungenbrand ikke har undt Nogen en Frokost." – Ingen nød noget der inde undtagen Corporalen, ingen talte, af Frygt for at spilde den kostbare Tid med unyttig Tale, men da Trommerne gave Tegnet til at bryde op, velsignede Præsten Ynglingen; og hans Ord, der kom fra et fuldt Hjerte, lyntes selv at røre Corporalen. Weinland rakte denne det sidste Glas Viin: „Nu, Broder, i Slaget! og hvis Du vender levende tilbage, saa vend ogsaa tilbage til Byden. Vi ville da begge holde fast ved den. Lever alle vel!"

Der faldt Kanonskud: „Allons, Allons, jeg vil vorde dydig, ved mit Gemyt, hvis jeg bliver levende, — det vil sige uden Blessure — ellers — alt for meget er alt for meget." — Oldingen trykkede ham i sine Arme, Moderen kyssede ham, hvorfor skulde ikke ogsaa Datteren gjøre det? I det Øieblik, da et dyrebart Menneske gaaer en formeentlig Død imøde, ophøre alle smaalige Hensyn, og vi føle først, hvor dyrebar han var os, naar vi skulle miste ham. Skudene faldt nu hurtigere paa hinanden; Corporalen trak ham, efter at han havde stukket det sidste Bæger, i Ærmet, og Weinland fulgte ham men de Ord: „Tusindegange har jeg ønsket mig Døden, fordi jeg ikke kjendte nogen, der kunde have skjænket mig Kjerlighed til Livet, idag truer Døden mig, da venlige Skik-

kelser nærme sig til mig." — „Følg Din Pligt, min Søn, her nede, eller hisset oppe, overalt finder Du Dine Kjære!"

„Kjære Broder!" vedblev Corporalen, i det de marscherede videre fremad, „jeg har givet Dig mit Ord, at jeg vil blive from; men forstaaer Du — som sagt — blot naar jeg ikke bliver blesseret — naar jeg ikke bliver fanget — naar vi ikke tabe — og naar jeg er frisk og har mit Gemyt. — Ven, hvorfor græder Du? — Der tag en Slurk af Flasken — Livsvand — Hører Du? det gaaer allerede ret muntert til derovre, men vi have endnu god Tid. — Drik, drik. — Jammer og Skade — forgjæves Møie har jeg anvendt paa Dig — sørget faderlig for Dig — og endnu mærker jeg intet Spor af Gemyt." — Pludselig lød det: „Holdt, høire om!" en Trup Cavallerie jog til alle Sider foran dem; ubevidst stode de opmarscherede, og saae sig foran den fiendtlige Slaglinie. En Krudtdamp indhyllede nu en længere bortliggende Høi, men de omkringflyvende Kanonkugler viste snart det fiendtlige Batteries Beliggenhed, og Weinlands Sidemand faldt, truffen af en Kugle, død til Jorden.

„Ryk sammen!" blev der commanderet, og Sidemanden fra den anden Side traadt i den Faldnes Sted. En anden Kugle strakte ogsaa ham ned. „Ryk sammen fra den venstre Side!" blev der commanderet, og

Weinland traad mere død end levende paa den skjæbnesvangre Plads. Hans Knæe slog sammen, han saae i Aanden Kanonkuglen komme. Da hvidskede en Stemme bag ham: „Stil Dig paa den venstre Fod, paa den lille Taae, saa kan ingen Kugle ramme Dig. . .“ — Det var Commandeersergeanten, og Weinland vilde følge hans Raad, da raabte en anden Stemme (det var Corporalen): „Naar Du lægger Dig i Din egen Skygge, saarer ingen Kugle Dig“, — og Weinland havde i Sinde at gjøre det, naar Corporalen ikke havde leet høit af ham. Det er den pinligste Følelse, at staae i en Trafning reent udsat for alle Kugler, uden selv virksom at kunne besvare den fjendtlige Ild ved egen Ild. Kuglerne streiffede omkring, og traf vel ikke Theologen, men mangen munter Kammerad. Tilsidst fik han dog saa megen Sindighed, at han kunde yttre følgende Tanker høit: „Hvilket skrækkeligt Onde er Krigen! den fordærver Moraliteten, stifter Fjendskab og Ufred, river unge Folk ud af deres Levevei — og udsætter dem for Døden. Jeg begriber ikke, hvorfor det bliver kaldet en stor Konge! Hvorfor maatte den Kugle, der dræbte min uskyldige Kammerad, ikke træffe ham? — Da havde al Elendighed en Ende — og jeg kunde gaae glad og lykkelig hjem.“ — En Rytter galloperede forbi. „Fremad!“ raabte han. Det var Kongen. „Fremad, fremad!“ man gik mod Batteriet, men dets frygtelige Ild gjorde Stormen umulig. — Dog vare de

komne paa en Høi, og Weinland kunde ikke holde sig fra at see længselsfuldt tilbage. Han saae Solen beskinne Kirketaarnet ved den Præstegaard, han nyligt havde forladt. Kuglerne susede forbi ham. „Ak, var jeg dog der — blot et Øieblik — blot saa længe Slaget varer. — Kan der virkelig herske et Forsyn i Slaget? — Hvor kan et stigt plumpt Stykke Erts, naar det kommer ud af Ildsvælget, blive styret ved en guddommelig Magt ud af sin lige Retning? — Her hersker Tilfældet, og jeg maa døe — thi der gives ingen Udvei." — Et stort Fyrretræe stod i Nærheden. „Der kunde jeg klattre op, indtil det værste var forbi." En Kanonkugle rev dets Krone af, og kastede den for hans Fødder.

Slaget ved Torgau var et af de meest morderiske i Syvaarskrigen. Ofte verlede Krigslykken imellem de fortvivlet fægtende Partier. Batterier bleve tagne og igjen erobrede; al Orden havde ophørt, og Tropperne fægtede enkelte i blandede Hobe. Weinland havde indtaget Batteriet paa Høien med sin Bataillon, ham selv ubevidst, havde ubevidst udgydt Blod, og stod nu udsat for den frygteligste Kugleregn. Følesløs gik han over sine Venners og Fjenders Liig, og saae blot med den Følelse, som omtrent en Keglespiller seer Keglerne falde, hvorledes Kuglerne nedstrakte hans Kammerader, saa at de bleve liggende for bestandig; men Mod havde han derfor ikke erholdt.

Han kunde smile da Frankfurteren styrtede imod ham med det Jammerraab: „Jeg er død! Ingen kommer herfra med Livet. — Kjereste Broder, lader os desertere!" — „Hvor er Du bleven truffet?" — „Kuglen gik igjennem min Ryg og ud foran — der hvor Knappen er af." — „Men Du bløder ikke." — „Den er gaaet hurtig igjennem, men jeg har bestemt følt det." — „For en Ulykke! fremad!" raabte Corporalen og greb Frankfurteren i Struben: „Kjere Herr Corporal, blot dennegang ikke. Jeg er sikkert død. Jeg kan føle det. Her gik Kanonkuglen igjennem min Ryg!" — „Esel! Capitainen stødte Dig med Grebet af sin Kaarde i Ryggen, fordi Du vilde smøre Haser."

Ved Kanten af Fyrreskoven stod en preussisk Officeer næsten ganske alene, uden at vige blot et eneste Skridt frem eller tilbage. Lig hobede sig omkring ham, unge Fyrretræer knækkede over, de østerrigske Grenaderer truede ofte at bestorme hans Post med fældet Bajonet, — han blev staaende ganske rolig, med Kaarden i den høire Haand — som om han sad ved et Schachspil. Han tiltrak sig Weinlands hele Opmærksomhed, skjøndt han var ligegyldig mod Alt. Denne bemærkede, at han gjorde sælsomme Bevægelser i Luften med sin Kaarde, men endnu mere bemærkelsesværdigt forekom det ham, at ingen Kugle traf ham, omendskjøndt de faldt ned paa Pladsen som en Regn. Nogle

gjennemborede hans Kjoleskjøder, brød hans hvide Fjederbusk, ja — nogle syntes endogsaa at springe tilbage fra hans Metalknapper. Nu tammede en Kanonkugle et Fyrretræe, Officeren faldt til Jorden, men hurtig reiste han sig op igjen, rystede Jorden koldblodig af sine Klæder, og stillede sig paa den gamle Post, i det han svingede sin Kaarde ligesom før. — Da blev der blæst til Angreb. „Fremad! Fremad!“ hed det, og Weinland fældte, for førstegang befjælet af Mod, sin Musquet, og stormede imod den fjendtlige Hob hen imod det Sted, hvor Officeren, hvis Foragt for Døden havde hæftig grebet ham, fægtede. Et nyt Liv begyndte for ham i det Øieblik, da han tilintetgjorde Manges Liv. I hæftig Trængsel saae han en Officeer styrte, en østerrigsk Husar, der havde mistet sin Hest, vilde kløve hans Hoved med sin Sabel, da Weinland styrtede forbittret ind paa ham, og stødte Bajonetten ind i hans Legeme. Officeren stod op — det var hans Capitain — vilde takke ham koldblodig, men da han saae, at Weinland var hans Frelser, trykkede han hans Haand med de Ord: „Har Du lært ikke at frygte Døden? Der gives meget der smerter mere end dens Braad. Til Lykke!“ — Weinland følte sig begeistret, han følte sig vel til Mode paa den blodige Skueplads. Han stormede, uden at bekymre sig om sine Kammerader eller Fjenden, bestandig lige frem, og raabte: „Fremad, fremad!“

Men midt i Krudtrogen viste der sig et bestemt Optrin for hans Øine. Ved Foden af et visnet Egetræe forsvarede en i en Kappe indhyllet Preusser sig ganske alene med sin Kaarde imod tre Fiender. Var Weinland ikke løbet hurtig til med et stedse gjentaget Skrig, og havde gjennemboret den Ene, bortskrækket de Andre, der formodede, at flere fulgte efter, havde han i samme Øieblik maattet bukke under, thi han laae mere end han stod støttet op imod Træet, og afværgede Huggene med sin Kappe. Da han var bleven befriet, søgte han ængstelig at indhylle sig i sin Kappe, og befalede Soldaten, istedet for at takke ham, at han skulde bringe ham hans Hest, der løb omkring i nogen Afstand. „Det skyelevne Best har ført mig imod min Villie midt iblandt Fjenderne og kastet mig af her ved Træestammen. Det var en stor Lykke." Med disse Ord svang han sig op i Sadelen, og spurgte blot, da han var redet nogle Skridt fremad, i det han vendte sig om: „Hvad hedder han? Hvor tjener han?" — Da han havde svaret ham, foer han afsted med den barske Befaling: „Skynd sig, at komme tilbage til sit Compagnie!" og var snart forsvundet. Weinland saae studsende efter ham, og tænkte ved sig selv: „Intet Ord om Tak! — Han kalder det et Tilfælde — meget bequemt. Ja, i Sandhed, alt her forekommer mig at være et Tilfælde. Men saa hurtig som den fornemme Herre forglemte mig, vil jeg ikke forglemme ham. Hans

spidse Næse, hans rynkede Kinder, hans characteristiske Ansigt — skal jeg stedse minde mig, som Tegn paa Utaknemmelighed, og naar jeg seer ham igien, vil jeg see ham stivt i Ansigtet til han bliver skamfuld — og ikke sige et eneste Ord."

Natten brød frem, men endnu var Dagens Skjæbne ikke afgjort. De adspredte Tropper bleve endelig ved Udmattelse og ved Mørket tvungne til at ophøre med at kæmpe, og at leire sig hvor enhver befandt sig. Gjennemblødt af Regnen, træt og udmattet af Dagens Besværligheder, sneg Weinland sig hen til et mere bortfjernet Sted i den nøgne Skov, for maaskee at finde sine Kammerader og et Hvilested ved en Vagtild. Under to Egetræer, der udbredte deres store Grene trindt om, laae flere Krigere indhyllede i deres Kapper, imedens Andre, trodsende Regnen og Stormen, søgte at vedligeholde Ilden med større Grene. Weinland spurgte ikke, om Ven eller Fjende havde søgt et Tilflugtsted her, Nødvendigheden af at vedligeholde Livet besejrede alle Tanker, og han kastede sig uden at spørge eller hilse ned ved Ilden. „Ho! ho!" raabte nogle Stemmer. „Tøv lidt! her har Ingen nogen Ret, som ikke bringer Brænde eller noget Bedre med sig." Weinland maatte bequemme sig til, at hente nogle tørre Qviste hid, hvorpaa man tillod ham, uden at spørge om hans Stand, at sætte sig ned paa noget vaadt Mos ved Stammen af det ene

Egetræ. — „Det er en skrækkelig Nat, i mine Levedage har jeg aldrig seet Magen!" — „Que diable, om Dagen seer man 'eller ik' Natten." — „Jeg siger intet, naar jeg døer — men Herre Du min Gud, jeg har oplevet meget!" — „Hvis det er ennuyant, be-'øver Du ik' at fortælle det, thi jeg kjeder mig saa, at jeg er færdig at døe." — „Det kunde Herren have gjort meget hellere i Bataillen." — „Jeg siger intet — slet intet, — men der er noget vigtigt i Gjære, det javer i mit Knæe som i den spanske Succesloriekrig. Ak, den gode gamle Tid!" — Weinland hørte vel, at han hvilede blandt Franskmænd og Østerrigere, men han kunde ogsaa kjende sin Commandeersergeant. Men Dagens Anstrengelse havde gjort ham ligesaa vel som alle de andre, saa ligegyldig, at han hverken frygtede sig for hine eller glædede sig over denne. „Det kunde endda passere her, — naar man blot havde en Smule Tobak, en Snaps og lidt Brød." — „Og en smuk Pigebarn til, parbleu, saa kunde man ik' ønske noget bedre i Tyskland."

„Victoria! Victoria!" brølede en Stemme i Natkens Mulm, og de Omkringsiddende reiste sig halvt op fra deres Sæder, da en Person ilede hid til Ilden fra en Side. — „Eders Ord i Ære!" sagde Commandeersergeanten, „men hvad der er ret, er ret — og vi leve her sammen i Fred, og imorgen — naar Hans Majestæt, vor allernaadigste Konge, eller Hen-

des Majestæt, Keiserinden, har vundet Bataillen, og vi strække Gevær for hende, da kunne vi raabe Victoria — thi jeg veed hvad god Conduite er — og hvad der er Skik og Brug — thi jeg er Commandeersergeant." — „Victoria! Victoria!" raabte Stemmen paa nv, det var Corporalen. „Har Du indlagt Dig Berømmelse?" raabte Weinland til ham. „Noget bedre har jeg erhværvet mig, min Hjertensdreng. — Rom! Rom!" — „Hvor? hvorfra?" spurgte flere Stemmer. — „Jeg har bestormet Bagagen. — For en Ulykke! hvor sloi de Karle, der skulde bevogte den, omkring. Jeg styrtede ind blandt dem som en Løve, en Elephant eller en Rhinoceros — thi Tørsten drev mig — jeg kastede en heel Vogn omkuld — som en Samson — med Bouteillieskjaarene jog jeg dem paa Flugten, og erobrede et heelt Fad Rom og mange Bouteillier." — „Hvor? hvor?" — „To Vanmægtende have hjulpen mig at bringe dem hid der er nok til Evigheden og endnu til tre Dage." Intet kunde være de Udmattede mere kjærkomment end Fadet og de mange Flasker, som to Soldater nu lagde ned ved Ilden. Omendskjønt Regnen ikke ophørte, og Ilden ikke kunde opvarme dem, saa udbredte dog de fyldte Flasker, der gik fra Mund til Mund, en almindelig Munterhed. „Kongen leve! og Rommen! og Corporal Lungenbrand!" lød det fra alle Kanter. „Børn!" sagde den Sidste, „og Gemyttet! — Jeg har aldrig i mit Liv været saa fornøiet — jeg har

heller aldrig havt saadan Aarsag. Vi forglemme, at det er et Slag, at Regnen væder os lige ind til Skindet, at vi ere Fjender og at vi skulde med Gud og Rette slaae hverandre ihjel; vi forglemme Fædreland, Krig, og Konge — for at elske hverandre, for at drikke og være muntre. Hvis det ikke er Gemyt, hvad er da Gemyt." — „I Preussere!" sagde en fransk Capitain, „hvem var den Capitain blandt Eder, der slog omkring sig som en Bjørn, og stod som en Marmorblok? An sprang altid en furieur ind paa mine Ulaner, som om an ikke brød sig om at blive traadt ned af deres Este." — „Jeg siger intet", svarede Commandeersergeanten — „men det var enten — Gud være med os — eller Brunsvigeren." — „De Brunswick?" — „Capitain von Asseburg. — Jeg siger intet — men den Mand, han leger med sit Liv. — Han har gjort mange Tjenester. — Han har ladet sig lade i en Bombe og skyde ind i Schweidnitz, for at erobre det alene. Men Pandurerne spiede ham paa Bajonnetten, og kastede ham igjen ind i den preussiske Leir. Det skadede ham ikke mere — end et Myggestik."

„Hvorfor styrter an sig saa dumdristig ind paa Fjenden?" — „Fordi han kan staae mod Skud og Stik, hvorfor ellers?" — „Silentium!" skreg Corporalen, der imidlertid havde sat sig paa Romfadet og taget en Flaske omvendt i Haanden som et Scepter. „Sam-

talen bliver for alvorlig. — Drik, drik — alt hvad Tøiet kan holde, Klokken slaaer allerede tolv derovre i Landbyekirken." — „Ak Corporal!" afbrød Weinland ham, „ak kjereste Corporal! lad mig desertere — derhen — hvor Klokken slaaer — der er Kirketaarnet — Præsten — og min Elskede, og jeg..." — „Stille, Troløse!" — „Ak lad mig fortælle Dig." — „Blot intet Rørende, det taaler mine Nærver ikke." — „Ak min Elskede er saa god og saa skjøn." — „Desto bedre naar hun var her, men Du maa ikke gaae herfra, saa sandt som jeg er Konge, — thi jeg sidder her paa min Throne." — „Jeg troer ik' at hun er kjøn." — „Usle Franskmand! hun er saa skjøn som nogen." — „Saa vil jeg ente ende, og kysse ende, og Alle her skal kysse ende — allons, ent min Est, jeg vil ride der over." — „Det skal Du bøde med Dit Liv!" raabte Weinland forfærdet, stod op, greb efter en Brand, og sprang hen imod Franskmanden, der neppe kunde drage sin Sabel hurtig nok. Gnisterne af Branden sprang omkring, Franskmanden hug omkring sig, — han havde vel ogsaa tilsidst engang truffet sin Modstander, naar ikke Alle vare sprungne op, i det nogle bemægtigede sig den ene, og nogle den anden Kjæmper, og kastet dem begge til Jorden, og derved afgjort Striden. Corporalen sad alene stille paa sin Tønde, tog Flasken og kastede den derpaa i Ilden, midt iblandt de Stridende, saa at Funkerne og Skaarene sprang omkring dem: „Silen-

tium! — Er det Gemyt? — Er det Kjerlighed? — Er det Ideal? — For en Ulykke! I skulle elske hverandre — kysse — græde naar Noden kræver det. — Weinland — skam sig — han vil have sin Marie aparte. — Den ene har ligesaa stor Ret som den anden. — Alt er offentlig i Gemytverdenen. — Græder dog, Børn, med mig — jeg græder over den Idee — fordi mit Hjerte er saa rørt. — I Djævlens Navn! græder dog — siger jeg — af et rørt Hjerte. — Jeg vil stige ned ad Thronen — jeg vil blive lig med Eder — vi ville omarme hverandre allesammen, — og græde allesammen." — Virkelig begyndte allesammen at græde, men Kongen faldt ned ad Thronen istedet for at stige ned ad den. „Kjere Børn! jeg er styrtet ned, kommer Alle her, omarmer mig." — Den Ene kastede sig efter den Anden paa Jorden hos Kongen og kyssede og trykkede ham. — Franskmanden og Weinland laae ogsaa i hinandens Arme: „He bien, mon enfant — idag vil jeg ik' kyss' Din Kjerest' — men hvad edder un, hvor gammel er un? hvor boer un? — jeg vil see ende, og kyss' ende, fordi un er Din Kjerest', og fortælle ende, hvor meget Du 'older af 'ende." — Weinland, henrykt over Franskmandens Deeltagelse, gjorde en ligesaa henrykt Beskrivelse over sin Elskede, saa meget hans Tunge tillod det, og han havde den Fornøielse ligeledes at henrykke Franskmanden, saa at han tilkjendegav sin Glæde ved Favnetag og Haandtryk. Imidler-

lertid satte Kongen sig med Møie, paa sin Throne igjen, og sagde, formodentlig for at bevise at hans Sandser vare klare: „I maae ikke gjøre hinanden blødhjertede! — Vi ville tale om Philosophien! — Ved min Unaade — Ingen maa modsige mig — ellers — Commandeersergeant! hvad anseer han Philosophien for?" — Commandeersergeanten sang:

„Skjænk i Dit Glas til bredfuldt Maal!
Drik alle Livets Glæders Skaal!"

— „Prægtig, en god Philosophie. — Intet overgaaer en god Philosophie." — „Ho, ho! — er det Philosophie at spise og drikke, — saa er jeg ogsaa en stor Philosoph. Naar jeg kommer til Wien, skal jeg fortælle Alle, at jeg er en Philosoph." — „C'nest pas tout. Hvorledes man kan drik', være forlibt, spise, være fuld, slaaes, blive slaget, og, naar det saa skal være, døe, Alt avec le plus bon air — det er Philosophie — voila tout." — „Siig mig, Curpural af det fjerde Cum... eller Gemytskonge! hvad skal al den Klogskab til! — Jeg bliver ganske svingel — naar jeg seer Dig ride paa Tønden." — „Commandeersergeant! Vi ville bygge en Broe op til Himlen — vi stige iveiret — bestandig høiere. Nedenunder staaer et Compagnie Grenaderer, der ikke lader Nogen passere derop uden Pas — vi binde Skyerne, gribe Stjerneskudene — bestandig stige vi iveiret, saa at Menneskene blive saa smaae som intet, og Jorden et Nul. — For en Ulykke! hvorledes ville Husarerne

gloe paa os? — Thi der kommer ingen derop til Hest. Stedse høiere, stedse høiere." — „Men Curpural af det fjerde Cumpanie, hvorhen da? Det maa dog endeligen faae en Ende." — „Esel! — det er jo et Ideal — det har ingen Ende — stedse høiere iveiret — i enhver Stjerne et Værtshuus, og naar der ingen flere findes, skjære vi Gemyttet op som en Kameelbug i Ørkenen — stedse høiere op i Luften, i Luften."

Da hørte man Skud falde, Trompeterne og Trommerne kaldte til fornyet Kamp, og de sværmende Brødre stormede med det Raab: „I Luften, i Luften!" fra hverandre. I Luften, i Krudtdampen fik Weinland efterhaanden sin Besindelse tilbage igjen. Snart viste Dagen sig afgjørende for Preussen. Men hvor blev han til Mode, da han, efter at Hornenes Lyd havde kaldt de Adspredte tilbage, gik over den blodige Valplads, og de nylig Døde syntes at anklage ham med gabende Saar, brustne Øine og aabne Munde, at han ikke havde hørt deres Raab om Hjælp i den hensværmede Nat. Mange Kammerader bleve savnede, mange vare dræbte. Tilfældet vilde, at Weinland igjen kom i Landsbyen, hvor den venlige Præstegaard forekom ham at være hans eneste Hjem.

Nogle saarede Officerer vare indqvarterede hos Præsten, og Weinland betraad hjertebankende Huset

som Ordonnance, men en glad, hjertelig Modtagelse, blev ham, netop fordi han ventede den, ikke til Deel. Præsten trykkede hans Haand, men var altfor meget svselsat med de Saaredes Pleie. Ligeledes Moderen, og Maria saae blot stjaalen hen til ham, da Faren, der havde ladet hendes Følelser strømme ud i Ord, var forbi, og Fornuften fik Overhaand. Hertil kom Ynglingens underordnede Stilling, der tvang ham til at staae ydmyg i en Krog, og til at tie, naar de unge Officerer tillode sig en eller anden Spøg med den yndige Pige.

Da Smerten overmandede ham, sneg han sig ud i det Frie, og klagede over sin Skjæbne: „Da den vise Død truede mig — da fandt jeg deeltagende Sjæle, et Hjerte, der kunde knytte mig til denne hjerteløse Verden — jeg blev reven bort. Døden skaanede mig, jeg vender tilbage fuld af Haab, da har Kjerlighed omvendt sig til Ligegyldighed." — Han stod paa Kirkegaarden, og en svær belæsset Vogn kjørte ind ad Porten. Capitainen havde bedet Præsten om en Plet, for at begrave Ligene af sine Folk, da han ikke vilde lade dem nedgrave paa Marken, hvor Landmandens Plov snart vilde tilintetgjøre enhver Erindring om deres Tilværelse. Allerede stode flere af Weinlands Kammerader omkring de aabne Grave, og andre kastede ligegyldig deres hensovede Brødre ned fra Vognen. Da lagde de haardhjertede

Kammerader et Liig noget ombyggeligere paa Jorden. Det var Corporalen. Alle bleve rystede ved dette Syn, og i Særdeleshed Weinland. Som til Afsked rystede man hans Haand, og nogle mumlede: „Et muntert Gjensyn." Da traad ogsaa den høie Capitain hen til Liget, og sagde — vel mere til sig selv — men de Omkringstaaende, hvem han ikke lagde Mærke til, hørte de Ord: „Gamle Svirebroder! hvor gjerne havde jeg ikke byttet med Dig! — Dig tog Døden ned til sig, fordi Du mistede Alt her, mig lod han blive tilbage, fordi jeg havde intet at tabe. Jeg beklager Dig ikke, det er nu engang saa i vor fuldkomne Verden, der lader Betleren, der intet Tag har, leve, og den lykkelige Rige døe. Lev vel, jeg ønsker, at Du maa komme i anden Verden, hvor Du ogsaa kan være glad." Han gik. De faa Ord gjorde et frygteligt Indtryk paa Theologen. Den forfærdelige Tanke om en blind Skjæbne, eller ogsaa en bagvendt Verdensstyrelse, rystede hans Indre. Soldaterne rundt omkring ham meente: at Corporalen havde selv paadraget sig denne Skjæbne, — han havde truet Døden — og derved opirret den. Da de Andre begyndte at klæde ham af, trykkede han hans Haand, og vendte sig bort med Ord: „Gamle, nu er Dit Gemyt ogsaa bleven koldt. — Alt Dit Brændeviin hjalp Dig intet. — Give Gud, at Dit Gemyt maa ogsaa være varmt, naar Du er nærmere Solen." — „Tausend Schwerenoth! — Jeg er falden — ned fra

Himlen. — Stigen maa have været raadden — jeg vil intet mere have at bestille med noget Ideal." — „Gud, Corporal, er det muligt? Ikke død?" — „Hjertensdreng! hvor kan Du tænke det? — Jeg kan ikke dø. — Jeg har jo sagt Dig: Corporal Lungenbrand dør ikke — thi han vil ikke dø — har ingen Lyst dertil. — Hvad skal Døden med mig? — Neden under gaaer det stille til — jeg er en lystig Karl — en Renomist — jeg vilde blot forstyrre de Døde." — „Og ingen Kugel har truffet Dig." — „Den fra Rumfadet, min Knøs." — „Hvor var Du?" — „Jeg tænkte i Luften, men jeg troer dog, jeg maa have været paa Jorden. — O jeg har drømt. — Vundet Batailler. — Tausend Schwerenoth — hvor gik det lystig til. — Men hvor er jeg?" — „Paa Kirkegaarden ved Gravene." — Han sprang op: „Skurke! hvor kunde I bringe mig herhid? Er det Respect? — Er det at lægge Mærke til mine Ord? — Hvo har vundet?" — „Preusserne." — Ynglingen ilede nu tilbage til Præstegaarden med et muntert Sind. Han begyndte igjen at troe paa et kjerligt Forsyn. Vel stod han bag Ovnen, og i Midten af det oplyste Værelse kunde de lykkeligere Gjæster underholde sig glad og munter med Familien, men Faderen og Moderen nærmede sig dog undertiden med kjerlig Tillid til ham, og Maria bragte ham Forfriskninger, og dvælede noget længere hos ham, end hun behøvede. Saaledes kunde han nu høre paa de yngre Officerers Spøg med mere

Taalmodighed, og naar Capitainen, der sad i en Lænestoel i et Hjørne af Værelset, betragtede den skjønne Pige med Velbehag, og strøg hendes Pande og simpelt redte Haar, følte han sig selv vel til Mode, thi den alvorlige skjønne Mand lod mere til at være en kjærlig Fader, end en Elsker. Hans største Ønske havde været at sidde med blandt den fortrolige Kreds ved den varme Kamin, men det lod sig ikke tænke i hine Tider, da den simple Soldat, uden Hensyn paa hans Herkomst, blot blev anseet for Officerens Maschine eller Dukke.

Det var en stormende Aften, og den opvakte Phantasie nøies paa en saadan Tid ikke med kold Samtale. Man fortalte Eventyr. Nogle troede aldeles paa Aandeverdenen, Andre vare afgjorte Fritænkere. Til de sidste hørte en Fændrik, der til Weinlands Forfærdelse, fortalte hans Tagbestigelse med behørig Udpyntning. Ovnen i Tilhøreren var hedere end den, ved hvilken han stod, men ingen gav Agt paa ham; blot yttrede Præsten frem for alle, at det syntes umuligt, at Overtroe og Frygt for Døden kunde stige saa høit i et christeligt Sind. En der troede paa Aander fortalte følgende bekjendte Sagn: „I Begyndelsen af det femtende Aarhundrede levede der i en adelig tydsk Familie en Dame, der var vidt og bredt bekjendt for sin Duelighed i Fødselsvidenskaben. Det hændte sig ofte, at Koner af de nærmest boende adelige Familier

bade om hendes Hjælp, som hun ogsaa var villig til at skjænke dem. Engang bankede det om Natten paa hendes Slot, og paa Portnerens Spørgsmaal begjærte to Personer, der sadde i en Vogn, at tale med Slottets Dame. Da det blev dem tilladt, bade de hende at stige ind i Vognen, for at hjælpe en høisvanger Dames Barn til Verden. Vognen saavel som Personerne vare ganske ubekjendte; de sidste vilde hverken sige Stedet hvor de skulde hen, eller Navnet paa den Dame, der ventede paa sin Forløsning, saa at det var tvertimod al Klogskab, at følge en saadan Indbydelse i den sildige Nat. Men Damens gode Hjerte og en vis Nysgjerrighed seirede over alle Betænkeligheder. Neppe var hun stegen ind i Vognen, førend Sideaabningerne bleve tillukkede og Vognen rullede bort med en utrolig Hurtighed. Saameget som hun kunde bemærke, gik Veien en lang Tid igjennem et Vand, og det forekom hende, som om Heste og Vogn svømmede, indtil de endeligen holdt stille, og to ganske smaae Herrer løftede hende ud, og førte hende ind i et prægtigt oplyst Slot. Snart havde hun Leilighed til at øve sin Kunst hos en ligeledes ganske lille Dame, og da Værket var fuldbragt, og det mindste menneskelige Væsen, hun nogentid havde seet, laae i hendes Arme, takkede Moderen hende hjertelig og bød hende til hende, at hun skulde tage af de Foræringer, man vilde byde hende, den der var af mindst Værdie. Saalænge hun holdt dette i Ære, vilde

hendes Familie blomstre i Lykke og Glands, og alle Mødre vilde have lykkelige Fødsler, men bortkom det, saa vilde Lykken ophøre og Slægten arte ud. Denne tog ved Afskeden, da en lille Mand formodentlig Barselskonens bød hende en stor Sum Penge og en kunstig udarbeidet Sølvpocal, den sidste, og vendte tilbage til sit Slot paa samme Maade, som hun var kommen hid. Da Hanen gael, stod hun i sit Slotsportal, Vognen rullede saa hurtig bort som en Pil, og aldrig har hun fundet det ringeste Spor af dette natlige Eventyr, og den eneste Erindring blev Sølvpocalen, paa hvilket Tildragelsens Aarstal 1432 var indgravet. Saalænge denne Pocal blev bevaret som et helligt Minde i Familien, blomstrede den og udbredte sig i Tydskland. Men da den kom bort paa en kort Tid, uddøde forskjellige Linier, indtil den igjen blev funden. Virkelig skal ingen Moder af den Slægt være død under Forløsningen, eller have født Misfostre til Verden, saasnart blot Gjordemoderen holdt Sølvpocalen. Man fortæller forskjellige vidunderlige Ting om dens gunstige og straffende Indflydelse, og den skal endnu være et Mesterstykke af den gamle Graveerkunst." — „Og hvad hedder Familien?" spurgte en Anden. „Eventyret synes at være opfundet saa simpelt, for at det skal bære Sandhedens Skin." — „Jeg har hørt Navnet, men forglemt det." — „I ethvert Tilfælde", sagde Præsten, „er en Gave, der foraarsager en god Fødsel, en Gave fra Himlen, en-

ten vi forklare den naturlig eller ei." — Capitainen, der hidtil havde staaet taus, vendte sig hastig om imod Præsten: „Er det Lykke, naar et Stovetsbarn ved et blindt Tilfælde kommer i Besiddelse af en Talisman, der opløfter ham af alle sine Slægtningers Kreds, og sætter ham ligesom i en høiere Sphære? Vore Forfædre kaldte det Spøgerie, og forfulgte Troldmændene som Djævlens Compagnioner. Jeg, en Ulykkalig, der ogsaa maa troe paa unaturlige Kræfter, kalder dem af fuldt Hjerte Djævleværk. De rive os ud af Forbindelsen med ligefødte Væsener, ikke for at bringe os Guddommen nærmere, men for at lade os leve ene og sørgelig. Er det Lykke? Er det en skjøn Gave fra Himlen — at staae ganske ene i den hele Verden, at see andre Væseners Kjerlighedspagt, føle den Lykke, men vide at det er umuligt at deeltage deri?" — „De synes at være bevæget, som om den Gjenstand angik Dem nøie?" — „Den omtalte Dame var min Oldemoder, og hendes Gave har gjort mig til det ulykkeligste Menneske?" — „Tør man bede Dem om Oplysning?" — „Med faa Ord er den Hverdagshistorie fortalt, men der hører et Menneskeliv til, inden de Saar, den har tilføiet, tilgroe."

„Min Fader var en stolt Mand, en Mand af høi Æresfølelse — men Kjerlighed var ham fremmed — hans Hjerte var bleven til Steen, og alt omkring ham ansaae han for Steen. Jeg saae i min blom-

strende Ungdom endnu overalt Liv, Spirer til en evig Blomstren. Men en Pige i Livets Rosenvaar, synes at indeslutte alle Himlens Saligheder i sig. Deres favre Barns Træk minder mig om min Agathe. Min Fader smilte koldt ved min Ild, og sagde: „En Præstedatter kan ikke træde frem ved Hoffet, Din tilkommende Løbebane; Din Kjerlighed vil ophøre med Høsten, og Vinterfestens Glands paa ny varme Dig." — Endnu lever min Kjerlighed — endnu fryser jeg naar jeg træder ind i glimrende Saloner, og jeg bliver først varm naar jeg søger Glemsel i Slaget, da jeg ikke kan finde Døden. — Men, — jeg er Dem min Historie skyldig. Vi flygtede for at undgaae min Faders Vrede, min Agathe skulde blive Moder. Da blev jeg greben af en Angst, en Taabelighed — som De vil kalde det — jeg troede at hendes Forløsning blot kunde blive lykkelig, naar min Families Talisman var tilstede, — jeg lod min Elskede blive i en lille Stad i Sydtydskland, og ilede til Brunsvig for at bede om Pocalen, eller ogsaa røve den. Men man greb mig, man holdt mig fangen, og da jeg efter nogle Maaneders Forløb undløb, fandt jeg Agathes Grav. Under et fjendtligt Overfalds Rædsler var hun bleven forløst, Flammen havde grebet om sig i Staden og mit Barn var bleven opbrændt. En saa almindelig Historie, at den ikke er værd at fortælle, — men saa forfærdelig, at den har røvet mig mit Livs Rolighed." — Han sprang

op og forlod Værelset. — „En meget ædel, men meget ulykkelig Mand!" sagde Præsten. — „Der findes ingen tappre Officeer!" tilføiede de Andre. „Der synes endnu at hvile en egen Hemmelighed over ham. Paa de farligste Poster staaer han ofte koldblodig, og ingen Kugel kan saare ham. Ja Mange ville endogsaa have seet, at han er bleven truffen af Kugler, der dog ere sprungne tilbage, uden at saare ham."

Med mangeslags Følelser ilede Weinland i den stormende Nat til Kroen, hvor hans Kammerader havde opslaget deres Quarteer. Man kunde neppe see Lysene for Tobaksdamp, og da enhver af de Tilstedeværende talte høit om sine Gjerninger under Slaget, kunde den Ene ikke høre den Andens Ord. Men uagtet denne Taage, bemærkede Weinland dog snart Corporalen i en Krog, med et Brændevinsglas for sig, og Marketenderken paa sit Skjød. „Er det Dit Løfte før Slaget", sagde han til ham, „at Du, naar Du kom ustadt hjem — vilde blive from? Nylig opstaaet fra Graven, drikker Du allerede og kysser fræke Piger! — Skam Dig, gamle Synder. Et saadant Øieblik kunde blødgjøre Stene." — „Du er ingen Præst, Hjertensdreng!" — „Nei, men et Menneske, der kommer ud af sig selv ved en saadan skjændig Synd. Corporal — det er forbi imellem os — der kan intet Broderskab mere finde Sted — et Glas Viin med Dig vilde blive Gift." — „Du har Ret. — For en Ulykke!

jeg vil blive from — og skulde Fanden tage mig — jeg vil blive from — from vil jeg blive. — Bort falske Kat — loger for en Anden, ikke for mig. — Hvad troer Du om mig? — Jeg er Ingen som Du kan fange. — Fordømte Recrut — frankfurtiske Bodsvend — Du har forført mig til at svire — Det skal Du bøde for." Han slog med sin Stok paa den forskrækkede Frankfurter, der, da han forsikkrede, at han jo blot havde spurgt Corporalen, om han vilde drikke med ham, fik endnu flere Prygl. Den Skjønne, som han-støvte ublidt fra sig, saae forundret paa ham, men kastede sig snart, for at blive skadesløs, med samme Ømhed om en anden Soldats Hals, og forglemte den fortørnede Corporal, der vedblev: „Seer Du, Broder, af slige Folk er Din Broder omgiven — saaledes bliver jeg fristet — men jeg er en Mand — for en Ulykke, den der tvivler, vil jeg vise, at jeg er en Mand. Dyden skal leve, om jeg ogsaa skulde crepere af den. — Vært – min sidste Groschen — der er otte Groschen — en Flaske Viin — jeg vil tømme den paa Dyden — ja det vil jeg." — „Hvorlænge vil Dit Forsæt vare?" — „Kjere Søn, længere end Flasken varer. — Jeg vil blive from, om jeg ogsaa skulde komme til at døe i Galgen. — Men, Hjertensdreng — en Flaske paa ny. — Man maa have et vist Indtryk, ellers forglemmer man det saa let." — „Curpural af det fjerde Cumpanie! — Den Drikken, — den Spillen — den Sviren — den Van-

den. — Curpural, jeg siger intet naar jeg er død — men det tager ingen god Ende." — „Gamle Graaskjæg, sig mig hvoraf Du veed det. Jeg tager imod Raison, — men kjere Søn, alle gode Ting ere tre, en ny Flaske — fortæl!" — „Curpural af det fjerde Compagnie, jeg siger intet naar jeg er død, men — jeg veed hvad jeg veed. — Det var skrækkeligt — det javer i min Fod naar jeg tænker paa det — men det maa herud. — Ingen veed det undtagen jeg — og endnu Een. — For al Verdens Skatte sagde jeg det ikke — men jeg fortæller Eder det — stille — Ingen maa tale eet Ord — Ingen maa pudse Lysene. — Jeg har ikke altid været Commandeersergeant. — Da jeg endnu var gemeen Soldat, skedte den Ting. — Stille! — Natten den 5te Mai 1757 sad Hans Excellence Herr Feldtmarschal Schwerin — ligesom vi sidde her — i en Kroe i Böhmen. Den anden Dag skulde Bataillen gaae for sig. Hans Excellence undsaae sig ikke for at blande Kortene og spille Pharo. — Ingen var i den lille Stue — undtagen hans Excellence — han sad der — Herr Capitain von Mollendorf — sad her — Herr Capitain von Retzdorf — derovre, og Herr Fændrikken der — turde ogsaa sidde, fordi han spilte med, og jeg stod ved Døren — havde Ordonnance — var dengang endnu ikke Commandeersergeant. — Hu hvor det var stille i Værelset. Herskaberne talte intet Ord — kastede blot Kortene paa Bordet, bøiede dem om, og kastede Penge hen. —

Jeg vilde ikke have taget imod en Halvskilling af dem! Man kunde høre et Sandskorn falde til Jorden. — Jeg blev ængstelig til Mode, men de bleve bestandig ved at spille. Klokken slog Elleve — eet Qvarteer — halv — tre Qvarteer — Tolv. — Da brusede det udenfor. — Preusserne havde meltrateret Værtinden og hendes Datter temmeligt slemt; men alle de böhmiske Qvindefolk med røde Torklæder om Hovedet, sorte Øine og Haar, ere Varulve. — Klokken slog tolv — Døren sprang op — Moderen og Datteren kom ridende ind ad Døren med flyvende Haar — paa Kosteskafte. Hei vil Du gaae — gik det rundt omkring Bordet — Øine havde de som Kul, Munden fuld af Skum. — Tregange, fyrgange, een og tyvegange — de vedbleve at spille. — Hu, nu satte Hexen sig — med Respect at sige — paa hans Excellences Hoved, og dreiede Kosten rundt om — lee som en Gjeddebuk — hendes skjønne Datter ligeledes. — Derpaa fløi de paa Herr Capitain von Møllendorfs Hoved, og bar dem ligeledes ad — derpaa paa Herr Capitain von Retzdorfs. — Nu vilde Hexen ogsaa sætte sig paa Herr Fændrikkens Hoved — men — da sprang der Gnister omkring som af en Klysteerspröite. De bleve ganske ildrøde af Arrighed — men ingen kunde sætte sig paa det. Da rede de endnu engang omkring i Luften, omkring Spillebordet, droge strækkelige Kredse — det forfærdelige Hexebarn giver mig ogsaa et Slag af Kosten, og derpaa flyve de op i

Skorstenen og bort. — Jeg siger intet naar jeg er død, men Hans Excellence ophørte ikke at spille. — Den anden Morgen skulde Pragerslaget holdes. Jeg træder bævende frem — falder paa Knæe for Hans Excellence, beder ham blive hjemme — og fortæller, hvad jeg har seet med mine egne Øine. — Støder Hans Excellence mig bort, og behager at sige: „Han er en gammel Esel! Han har drømt!" — Det sagde Hans Excellence i egen Person til mig, som jeg kan bevise. — Hele Verden veed, hvor skrækkelig den Bataille var, men ingen faldt, som det ikke var bestemt. — Capitain von Mollendorf — (han gjorde en Pantomime som om Hovedet faldt) — Capitain von Retzdorf begge Arme af. — Hans Excellence, Feldtmarschal Schwerin, stormede Batterierne. Kuglerne peb, Grenadererne faldt om som Hagel, og endeligen gjorde de Mine — til at vende om. Da rev Hans Excellence Fahnen ud af Fahnejunkerens Haand, raabte: „Hvad der maa være, skeer", og løb paa den smalle Vold foran imod Fjenden. Vi efter ham. — Men Hans Excellence saae ikke hvorledes Fahnen med engang blev holdt tilbage i Luften. Den böhmiske Qvinde holdt den fast, bredte den ud, nu kunde Fjenden sigte. Knald, knald, fire Kartætscher gik igjennem hans Liv, og Hans Excellence faldt omkuld som et gammelt Skilderhuus i Fændrikkens Arme. Kuglerne vare gaaede reent igjennem, men de krummede ikke eet Haar paa Fændrikkens Hoved, men faldt ned i

hans Vestelomme. Jeg har selv seet, hvorledes han siden efter tog dem frem, tyggede dem med Tænderne og kastede dem op i Luften, hvorfra de aldrig mere faldt ned igjen. — Jeg har Skuddet i Benet fra Prægerslaget." — „Og lever Fahnejunkeren endnu?" — I en sagtere Tone svarede Commandeersergeanten: „Det er vor Capitain von Asseburg." — En dyb Taushed herskede i Salen. „Han har Djævlen i Livet", tilføiede Commandeersergeanten. „Al Respect for Capitainen, men jeg vilde ikke sidde i hans Sjæl — det maa see curiøs ud i den — sort som Kul. — Men — i al Respect." — Weinland troede sig forpligtet til at forspare Capitainen. „Hvis vor Capitain staaer i Pagt med Djævlen — saa findes der ingen gode Mennesker paa Jorden. Hvo der er saa koldblodig i Kugleregnen, og saa mild i Qvarteret, kan ikke være nogen Ven af Djævlen. Gaaer han ikke i Kirke? Er han ikke venlig som et Barn? Bander og drikker han nogensinde? Fordi han er ulykkelig, og ikke passer meget til det vilde Soldaterliv, bagvadske I ham, og betænker ikke, at I maaskee derved røver ham den sidste Ven, der vilde nærme sig til ham." — „Intet alvorligt — Hjertensbreng — det taaler mine Nærver ikke." — „Vi vide hvad vi vide", mumlede Commandeersergeanten, og drak sit Glas ud, men Weinland, der ikke mere kunde udholde det blandt sine raae Kammerader, ilede ud af Værelset.

Ynglingen traad ud i den stormende Nat, da skred en høi i en Kappe indhyllet Skikkelse hen til ham, det var Capitainen. „Jeg takker Dig, min Søn", sagde han, „fordi Du har forsvaret mig blandt Dine raae Kammerader. — Du har reddet mig i Slaget. Det var mig ligegyldigt. — Men den kan prise sig lykkelig, som finder en ubekjendt Ven, der roser ham bag hans Ryg, istedet for at bagvaske ham." — „Ven? Herr Capitain! kan jeg tale frit som et Menneske til et Menneske?" — „Vi staae i Guds frie Natur. Her hersker ingen Forskjel — tael frit som Mand og Ven." — „Herr Capitain! De bær en slem Fjende i Deres Barm, De er utilfreds med Verden, og fortørnet paa Forsynet." — „Unge Mand, hvor har Du læst den Formodning?" — „Jeg har hørt Deres ulykkelige Historie. Et sørgeligt Lod, men et Menneske kan bære hvad der er Menneskeligt. De synes blot at glæde Dem i Slagets Tummel. Ingen Kugle saarer Dem, og De ønsker ikke Døden som en Praler, — men som en Mand, der med fuld Bevidsthed ikke kan vælge noget bedre." — „Du har gjættet rigtig." — „Er Deres Valg saa fast, Deres Overbevisning saa grundet, at intet kan gjøre den vaklende?" — „Troer Du, unge Mand, at Du har Kraft nok til at overbevise mig?" — „Jeg har det Haab. Jeg har den Troe, at der intet er til paa Jorden uden Bestemmelse. Men vi maae søge. Ogsaa jeg vaklede, søgte, og jeg troer at have fundet." —

„Søge, finde eller forfeile —", afbrød Capitainen ham med en mildere Stemme, „deri bestaaer jo Livet. De elskende Væsener søge hinanden, men naar den Ene vaager, sover den Anden, naar det er Dag for den Ene, er det Nat for den Anden. Kjender Du ogsaa, min Søn, alle Smerters Kilde! — At føle sig alene! — Verden er saa skjøn. Solen skinner paa Alt, Alt blomstrer og voxer, Alt stræber efter at hæve sig iveiret fra Jorden, og blot Stenene skue længselfuldt paa de lykkeligere Arter — og hvo der nu afsamme Natur som disse Lykkelige — men uden deres Deeltagelse, udelukket, og dog ikke nærmere Verdensaanden, han er ulykkelig. Min Søn, Du skal erfare Alt." — Imedens Begge bortfjernede sig langsomt, fortalte Capitainen Weinland: „Det syntes som om min Familie var udkaaret til det Forunderlige. Men hvad der forekom Andre at være en Lykke, forvandlede sig for os tilsidst vist til Ulykke. Du kjender maaskee ogsaa til det Sagn, at den mærkværdige Plante Bregnen, blot blomstrer og skyder Frøe St. Hansnat. Dreven af det Ønske, at betragte dette Syn, og maaskee for at forsøge Frøets forunderlige Virkning, sneg min Fader sig, som en attenaarig Yngling St. Hansnat 1708 til den nærliggende Egeskov, og havde ikke ligget længe paa det vaade Mos, for at betragte Urtens af Maanen forsølvede Blade, før pludselig den gamle Landsbyehyrde stod for ham. „Hører Du Græsset voxe?" spurgte han Ynglingen, og da denne vilde

skjule sin sande Hensigt under et stammende Svar, sagde han smilende til ham: „Du er kommen her for at samle Bregnens Frøe.“ Da min Fader besvarede hans Spørgsmaal med en stærk Rødme, forklarede han ham, at han vilde opfylde hans Ønske, og da Klokken slog tolv paa Kirketaarnet, bad han ham sagte at holde Haanden under Planten. I det klare Maaneskin faldt de paa den bagvendte Side af Bladene hurtigt modnede Frøe af, ligesom Sneeflogge, og i hans Hænder. Paa Hyrdens Bydende gned min Fader sine Tindinger med det, og han forsikkrede nu, at nu var han usaarlig udvortes. Hyrden vilde ogsaa lære ham hvorledes han skulde faae sin naturlige Kraft tilbage, men da min Fader opsøgte ham næste Morgen, laae Oldingen død paa sit Leie. Fra nu af fulgt Lykken min Fader. Da et Vildsviin truede at dræbe Hertug Anton Ulrich af Brunsvig paa Jagten, styrtede han sig imod det rasende Dyr, og steg ved denne Daad, der frelste Fyrsten og ikke kostede ham selv noget, i hans Ønske, indtil han først sildig betalte Døden sin Gjeld som Overlandjægermester. Men ligesom hans Legeme var usaarlig, saaledes var ogsaa hans Hjerte forstenet. Du veed hvorledes Ulykken har straffet mig ved sit fjendtlige Stød, men, at den uophørlig forfølger mig, og synes selv at fornægte mig Gravens Rolighed, derfor bær min Fad rs Kjerlighed Skylden. Som Barn badede han mit Legeme under Bregnens Stamme, og Frugten af den

St. Hans Nat er, at mit Legeme ikke kan saares af Kugler og Staal, og at Menneskenes Sind er bleven til Steen imod mig, medens mit stedse er varmt, indtil mit Hjerte forbløder sig. Som et frygteligt Væsen, der ikke hører i deres Kreds, stirre de paa mig, og flye den Lykkelige. Alle frygte Døden. Hvorfor skulde de ikke ogsaa frygte Døden, naar Livet er deres Verden; — Det koster — og skal koste en Kamp, uden vi udsætte Himlens venlige Gave for den Fare at miste den!" — „Herr Capitain, De vil komme til at takke Skaberen, fordi han har skjænket Dem denne Gave; thi der er intet blevet skabt uden Hiemed." — Capitainen blev staaende i Tanker et Øieblik; „Jeg har fundet en følende Sjæl — og det er meget ret meget for Een, der staaer forladt paa Jorden. Mit Barn, Du har heller ingen Forældre eller Venner?" — „Min Moder dræbte jeg i Fødselen, min Fader kjender jeg ikke, og en fattig Borgerkone opdrog mig nødtørftig indtil Døden ogsaa fratog mig hende." — „Velan! Du skal ikke mere staae alene, ogsaa jeg vil ikke staae mere alene. Naar Krigen er endt, vil Kongen, som jeg ikke er ligegyldig, erklære Dig for min Søn. Lev nu vel! — Jeg iler til Hovedqvarteret. Inden en ny Fægtning begynder see vi hinanden igjen." Han svang sig paa sin Hest, som hans Rideknægt havde bragt hid, og Weinland saae veemodig, glad efter ham, saa langt hans Blik formaaede; derpaa vendte han tilbage

og kastede sig ned paa Jorden i det duftende Høe. — „Fjender! — Tausend Schwerenoth — For en Ulykke!" dette vare hans Kammeraders forvirrede Udraab, der forstyrrede hans Søvn. Det var ingen Drøm, som han troede i Begyndelsen, Trommerne hvirvlede, og kaldte Soverne hid i Række og Geled. Fjendtlige Husarer vare faldne ind i Landsbyen, og havde plyndret, eller plyndrede endnu til Preussernes Haan. Endnu vidste ingen af de søvndrukne Soldater noget vist, da hørte Weinland en Lieutenant hvidske til en Anden: „Herr Broder! veed Du allerede, at Husarerne have plyndret i Præstegaarden, og taget Pastorens Marie med sig?" — Den Anden svarede: „Paa Ære, en god Fangst, jeg misunder dem den." — „Kan man ikke tage hende igjen fra dem?" — „Der er ikke een Mand Cavallerie i Landsbyen — en dristig Streg, der kan gjøre Husarofficerens Navn berømt." — Mere formaaede Weinland ikke at høre. Styrtende ud af sit Geled naaede han Præstegaarden i Morgenskumringen. Fader og Moder vrede deres Hænder i stum Fortvivlelse, og paa hans Spørgsmaal: „Er det sandt, er det sandt?" kunde de blot svare med Tegn. „Vor Lykke er borte!" vare de første og de sidste Ord han hørte, thi hurtig sprang han ned i Gaarden, tog den saarede Generals Hest ud af Stalden, besteg den, og jog i blind Iver efter Partiegjængerne, skjøndt man blot kunde angive ham ubestemt den Retning de havde taget.

Det var en større Lykke, end han turde vente, at han, efter at have redet vidt omkring, fik Øie paa de fjendtlige Husarer imod Middag. Han saae en stin qvindelig Skikkelse paa Anførerens Hest, med blind Raserie styrtede han, næsten vaabenløs, imod Overmagten. Fjenderne syntes at vente paa deres ridderlige Modstander — de holdt stille — og da hans pustende Hest havde ført ham midt iblandt dem, omringede de ham, og rev ham baglænds ned ad Hesten, uden at bruge noget Vaaben. En almindelig Latter lød, og Anføreren raabte spottende til Fangen: „Voila! min meget kjære Broder. — Ar oldt mit Ord — ar besøgt Din Kjereft — og sagt ende — hvor meget Du older af ende — og siger ende bestandig, — jeg ogsaa elsker ende. — Kom med os — saa skal Du selv see det." — Man bandt ham. En Rytter tog ham bag paa sin Hest, og han maatte paa den hele smertefulde Vei see, hvorledes Franskmanden overøsede sit skjønne Bytte med Smigerier og Kys.

Om Aftenen gjorde de Holdt i en Landsbye. Capitainen spogede med sin skjønne Fange. Weinland skjar med Tænderne. „Tyran!" raabte han, „hun er min Brud — hun tilhører mig. Vil Du røve mig hende, saa kæmp først med mig. Eller giv mig og hendes graahaarede Forældre hende tilbage." — „Imorgen, imorgen, mon enfant — da skal Du saae ende, idag orer un os til — efter Krigsrettens Love.

— Smuk' Piger ere ele Verden til — vær munter mat — vi ville ogsaa være det, og spørg imorgen tidlig om Din Brud. Paa Cavalierparole — da vil jeg give Dig ende." — Marie kastede sig for Capitainens Fødder — forgiæves — endeligen vilde man slæbe Weinland ud af Stuen, da lød Hovslag og Vaabenlarm uden for. „Fjender! Fjender!" raabte flere Stemmer. Capitainen slap Pigen, styrtede ud, og Weinland sagde, i det han saae ud af Vinduet: „Ved Gud, det er vor Capitain. Dumdristig styrter han sig med neppe otte Ryttere ind paa den overlegne Fjende. Han vil redde os. O Marie, Marie! — Den Ædle over Alt for os — Fjenderne falder — Gud! ogsaa Capitainen er bleven truffet, han synker af Hesten, det er forbi." — Ligesaa hurtig som han sagde dette, havde Marie løst Baandene om hans Hænder: „Bort herfra!" raabte hun til ham, „her bør vi i intet Tilfælde blive." Begge styrtede ud i Gaarden, fandt Weinlands Hest ledig, og han svang sig op med sin skjønne Pige paa den, satte over Haugegjærdet, efter han endnu engang havde seet sin ædle Ven ligge i sit Blod, og red fremad.

De havde omtrent redet en Time, da de først vovede at tænke over deres videre Skjæbne. Weinland sagde: „Mit sidste Haab, den ædle Capitain von Asfeburg er død. Intet i Verden, undtagen Du Marie, har nogen Værdie for mig. Hvad skal jeg læn-

gere gjøre blandt Preuserne, hvis Sag er mig ganske fremmed? Jeg vil igjen blive et frit Menneske. Et-steds i den vide Verden ville vi vel finde et Tilflugts-sted. Vil Du følge mig, Marie?" — „Overalt", svarede hun, men tilføiede strax: „I B** ved Mens-berg lever min Onkel. Vi kunne endnu idag naae Byen. Der finde vi et Tilflugtssted." — Weinland vilde svare, da i det samme et kordnende „Hvem der?" løb dem imøde, og to preussiske Dragoner spærrede dem Veien. De bleve befriede for den Møie at svare, thi hine raabte forundrede: „En Infanterist af det t...ske Regiment til Hest! — Paa General G***s Hest! — og en smuk Pige i Armen! — Begge paa Veien til Fiendens Land! — Ho! ho! tilbage i Kvar-teret." — De Bestyrtede skjulte ikke deres Hensigt, og man bragte Deserteurerne endnu samme Aften til-bage i Landsbyen.

Paa hiin Tid vare flere ufrivillig Hværvede deserterede fra den preussiske Hær, og derfor vare Straffelovene imod Deserteurerne blevne skjærpede. Desaarsag blev der Dagen efter tilkjendt Weinland den uforandrlige Dom: At han skulde formedelst Deser-tion og Hestetyverie, løbe fire og tyve Gange Spids-rod." — Den Dom var ligesaa god som Døden. Fjen-den stod i Nærheden, og Fuldbyrdelsen turde ikke en-gang udsættes til den næste Dag; ogsaa vilde man af andre Tilfælde, at Kongen, til hvem man alene tur-

de appelere, nu var ubønhørlig. Weinland gik ikke sin smertelige Død ligegyldig imøde. Under Trommehvirvel marscherede hans Compagnie op i to Rækker, og den Ulykkeliges Kammerader beredte sig til at være hans Bødler. Da man førte ham ud af Vagtstuen, og hans Knæe vaklede, vilde han gjerne fatte heroiske stoiske Tanker om Døden, philosophere om Livets ringe Værd, men det vilde ikke lykkes ham, den blomstrende Yngling med den omvendte Fakkel vilde ikke komme, og Beenraden med Leen syntes at trykke ham ved hvert Skridt til sit kolde Hjerte. Da nærmede Corporalen sig: „Hjertensdreng! har jeg ikke sagt Dig det forud. — Havde Du blot havt en Gnist Gemyt — saa havde det ikke skeet. Løbe bort med en Pige, som man kan finde i tusindviis i enhver Stad, fordærve sin Carriere. Er det Gemyt?" — Ogsaa Commandeersergeanten nærmede sig med en vigtig Mine, tog sine Handsker af, sin Stok under Armen, og begyndte: „Unge Menneske! jeg skal forklare ham, hvad han har gjort — han skal dog ikke gaae ud af Verden som det kjære Qvæg. — Det preussiske Infanterie har fire Slags Pligter — fire Slags — jeg taler om det preussiske Infanterie — hvad bryder jeg mig om alt det andet Toi? Hvad kjender jeg til alle en Doctors, Professionistes, Husars, Theologe, Artilleriist's Pligter? En preussisk Infanteriist har fire Slags Pligter — først imod sin Commandeersergeant, det er ligesaa godt som imod sin Capi-

tain, sin Konge; — for det andet, imod Gud — thi Gud er Gud, — det lader sig ikke afdisputere; — for det tredie, imod sig selv, thi man er dog altid sig selv nærmest; — for det fjerde, imod sin Næste, og blandt dem er Allerkjæresten den første. Der har han Rangforordningen paa en Prik. Men han har ombyttet den fjerde Pligt med den første, og derfor maa han løbe Spidsrod. Man maa nok tænke paa Kjæresten — unge Menneske — men først kommer Kongen, saa Capitainen, saa Commandeersergeanten, saa Gud, og saa han selv. Havde han tænkt nøiere over det, saa behøvede han nu ikke at løbe Spidsrod. — Det gjør mig ondt for ham — jeg kunde vel lægge et Ord ind for ham, min Protection kunde vel nok hjælpe ham, men — jeg veed hvad jeg veed — om han var min kjødelige Søn, — han maa løbe — blot for Subordinationens Skyld."

Nu stod han paa den frie Plads. Han hørte hverken sine Kammeraders dumme Snak eller deres Beklagelser. „Courage, Hjertensbreng", sagde Corporalen — „viis blot Courage i det sidste Øieblik! Løb modig igjennem Rækkerne — og falder Du selv død ned, saa raab munter: „Hug til, hug til!" for Gemyttet kunne de jo ikke slaae ihjel." — Een efter en Anden faldt ham om Halsen, og han trykkede dem med tillukkede Øine til sit Bryst. Men nu slog han dem op, og Marie laae grædende for ham. Hendes Moder og Fader

søgte forgjæves at føre Pigen bort. „Du forlod Alt, for at redde mig", sagde hun, „fordi Du vilde redde mig, maa Du døe. Jeg vil døe med Dig. Jeg slipper Dig ikke. Jeg gaaer med Dig. Ville de dræbe Dig, saa maae de dræbe os begge."— Weinland fik ved hendes hæftige Smerte sin egen Besindelse igjen. Med et Smiil, der var mere beslægtet med Graaden end Glæden, søgte han at rive sig ud af Pigens Arme. — „Gaae bort, kjære Marie, Mændene lee ellers af Dig. — Du kan ikke hjælpe mig, Du gjør mig blot Døden bittre. — Kjære Marie, slip mig. — Hernede gives ingen rene Glæder, ingen reen Lykke! jeg fandt en ny Fader, for at miste ham, en Brud trykkede jeg til mit Hjerte, for at hun skulde see mig døe for sine Øine. Haab og bitter Bedrag vexle her, og vi ville haabe, at det er anderledes hisset oppe, og at vi ikke ogsaa bedrage os der." — „Det ville vi haabe, ellers var det altfor slemt!" raabte en Stemme, og Capitain von Asseburg stod med et blegt, alvorligt Ansigt blandt de Omkringstaaende. „Er det virkelig ham ellert hans Aand", lød det fra alle Sider.—„Ham selv", svarede Capitainen høitidelig. — „De faldt ikke ved Angrebet i B** ?" — „I vide jo, at jeg døer ikke; jeg bliver bevaret indtil der ingen Kalk mere er at tømme for mig. Jeg vil døe, naar der ikke mere lever Nogen, der kan udgyde en Taare ved min Seng her paa Jorden." — „Red ham, red ham!" raabte Ma-

rie, og kastede sig ned for Capitainens Fødder. — Han løftede hende uvilligt men dog blidt iveiret. „Jeg kan ikke redde ham", svarede han alvorligt, „jeg veed Alt — jeg har talt med Generalen — al Møie var frugtesløs, Kongen er ubønhørlig; og det er ogsaa ganske i sin Orden, jeg maatte vaagne op fra Døden, for at see den Eneste, der endnu var mit dyrebar, døe. Derfor lev vel, mit Barn. Her have vi ikke funden hvad vi søgte." — Præsten troede at maatte sige ham et trøstende Ord: „Tael ikke i denne bittre Tone i denne høitidelige Time; i den følgende maa maaskee allerede Ynglingen aflægge Regnskab for den alvorlige Dommerthrone. Kortsynede! forunderligt vil Alt forandre sig til det Gode hernede og hisset oppe. Mit Hjerte bløder; ogsaa jeg elskede ham inderligt — men jeg vil prise den Haand, der har ledet ham til den skjændige Død, naar Sløret falder fra mine Øine." Capitainen foldede taus sine Hænder, og laae ned til Jorden. En Officeer, der kom jagende hid, for at bøde Executionen skulde begynde, afbrød Samtalen. Man afklædte den øverste Deel af Ynglingens Legeme, og da man vilde binde hans Hænder foran, bemærkede man en Guldmedaille paa hans Bryst. „Skulde vi ogsaa tage den af ham?" spurgte en Unofficiteer. „Maaskee det er en Amulet, der beskytter ham mod Slag." — „Det er et dyrebart Pant, den eneste Arv efter min Moder. Lad mig tage det med i Døden." — Alle bleve opmærksomme. Capitainen

sprang hen til Weinland, vendte Medaillen hurtig om, og spurgte: „Fra hvem, unge Menneske — fra hvem? — „Fra min Moder." — „Hvo var Din Moder?" — „En Ulykkelig! det er det eneste jeg har erfaret om hende. Ved min Fødsel røvede jeg hende hendes sidste Gode, Livet, og har dog arvet hvad hun eiede — hendes Ulykke og denne Medaille." — „Mere, mere — tael — Tiden er kostbar." — „Under et fjendtligt Overfald blev jeg født for tidligt. En stor Deel af Staden gik op i Flammer, en fattig Borgerkone frelste mig, og tog denne Mynt af min døende Moders Hals. Hvad jeg siden har erfaret af Rygter, er, at min Moder forladt af sin Elskede, blev tilbage i Staden. —" — „Hvilken Stad?" — „Gelhausen." — Capitainen slog sig for Panden, og faldt med det Udraab: „Min Søn, — Du er min Søn!" om Recrutens Hals.

Ingen tvivlede i dette Øieblik om Sandheden af Capitainens Udsagn, thi det lønnede sig ikke at undersøge et Forhold, som Døden i det næste Øieblik vilde tilintetgjøre. Officeren nærmede sig beskeden, og bemærkede i det han drog paa Skulderne, at Generalen var reden ind i Landsbyen. „Han maa ikke gaae i Døden," raabte Capitainen hæftig, og vendte sig om, ligesom Generalen red ind i Kredsen. „Jeg lader ham ikke slippe, — han er min Søn — jeg vil løbe Spidsrod for ham. Det er mit Blod — jeg har

reddet ham med mit Blod." — Generalen drog smilende paa Skulderne og sagde med en sagte, alvorlig Stemme: „Herr von Asseburg, De er Capitain i Kongens Tjeneste. Jeg har viist Dem Kongens fornyede Befaling, og De har selv sagt, at Benaadelse og Opsættelse var umulig. Jeg beklager Dem, men De er en Mand." — Capitainen raabte, skjærende Tænder: „Ja, en Mand — en forstenet Mand — men Livets Ild kan dog slaae igjennem Stenen. — Giv mig min Søn tilbage, eller jeg bruger Magt. — De veed hvilken Mening Soldaten nærer om min Kraft; hvorledes han elsker mig vil jeg bevise, naar jeg bringer disse ufrivilligt Hværvede til at gjøre Oprør." — „Hr. Capitain, jeg beklager Dem." — „Blodets Pligt er større end Pligten imod Kongen." — Generalen svarede intet, og drog blot medlidende paa Skulderne. Da sagde Weinland til sin Fader: „O min Fader, hvad der er uundgaaeligt maa jo skee. Jeg kan ikke frelses, skal jeg nu endogsaa døe med den Smerte, at min Fader, for min Skyld er bleven til en Oprører? — Nu vil jeg gjerne døe! — vi see viist hinanden igjen!" — Capitainen løftede sin Haand i iveiret: „Derfor er jeg usaarlig, for at redde min Søn fra en forsmædelig Død. Alt Skabt er jo bleven til blot til Lykke og Held! — Jeg tvang mig til at troe det — Sløret er nedrevet, og jeg seer — hvad jeg ikke formaaer at udsige." — Præsten vilde tale, men han kunde ingen Ord finde, eller han tiltroede sig ikke at kunne trøste

faderen i dette Smertens Øieblik. Han sagde blot agte ved sig selv: „Tilgiv ham!" da Trommerne paa y hvirvlede, de brugelige Kommandoord lød og Soldaterne ordnede sig i to Rækker, for at gjøre Plads for den Ulykkelige.

Da hørte man Hestegallop, og flere Stemmer raabte: „Kongen kommer!" Virkelig galloperede denstore Frede- rik i Spidsen for sit Følge ind i Landsbyen. Hvad Præ- sten følte i dette Øieblik, formaaede han ikke at udtale, men han trykkede Capitainens Haand hurtig og hæf- tig, og denne, der forstod hans Vink, ilede hen til Monarchen, medens denne løftede sine Arme op imod Himlen. Hvor veltalende ogsaa denne forfærdelige Time gjorde den rystede Fader, saa svarede Kongen dog blot, i det han vendte sig om: „Er han Capi- tain? Har han læst Krigsarticlerne? — Saa veed han hvad Ret er. Uret finder ikke Sted ved min Armee." — Med disse Ord vendte han sig om, og vilde forlade Landsbyen; pludselig spurgte han imid- lertid: „Hvad hedder Soldaten?" — „Eduard Wein- land," var Svaret. Kongen holdt Tøilen tilbage, sprang med den Befaling: „Compagniet skal gaae fra hverandre," ned af sin Hest, og gik ind i et nærlig- gende Huus. Strax derpaa bød han en Adjutant bringe Recruten hid, og han blev ført ind i et Værelse, hvor Kongen, støttet paa sin Krykkestok, syntes at vente paa ham. Alle bortfjernede sig. Weinland saae frygt- som iveiret, og saae i Kongens Ansigt den af ham

frelste Officiers spidse Næse og rynkede Kinder. Kongen lagde: „Er han min Undersaat?" — „Nei, Eders Majestæt, jeg er født uden for deres Rige, — jeg er Theolog." — „Hvad er hans største Ønske?" — Weinwald kunde ikke tale. „Allerede godt. Jeg kan læse det i hans Øine. Han har reddet mit Liv, hans Liv skjænker jeg ham, og ovenikjøbet hans Afsked. — Han behøver ikke at gjøre meget Væsen deraf. Jeg holder ikke af nogen lang Taksigelse. Han behøver heller ikke at fortælle Nogen det. Forstaaer han mig. — Er der ellers noget han ønsker?" — Inden den forundrede Yngling kunde fremstamme et Ord for at takke ham, forlod Monarchen Huset, og da den Glædedrukne kom saa meget til Besindelse, at han kunde ile ud, var Tidenden om hans Redning udbredt overalt. Under Mængdens Jubien førte begge Fædre den nyevundne Søn ind i Præstegaarden, og Øieblikkets Ruus bortjog den forbigangne Dags Kummer. — „Hjertens Broder!" sagde Corporalen, i det han nærmede sig til den Befriede, „det har angrebet mig forfærdeligt. Jeg veed ikke, hvor mine Nærver kunne taale det — men, passerer der endnu flere slige Situationer — og flere slige Skjæbnens Styrelser — saa indestaaer jeg ikke for — at — hvis der passer sig — og der ellers ikke er nogen Hindring — og min Constitution ikke lider derunder — jeg maaskee endnu engang beslutter mig til at blive from."

